

Новини ▶ 6

РЪСТЪТ В КРЕДИТИРАНЕТО СЕ ЗАБАВЯ

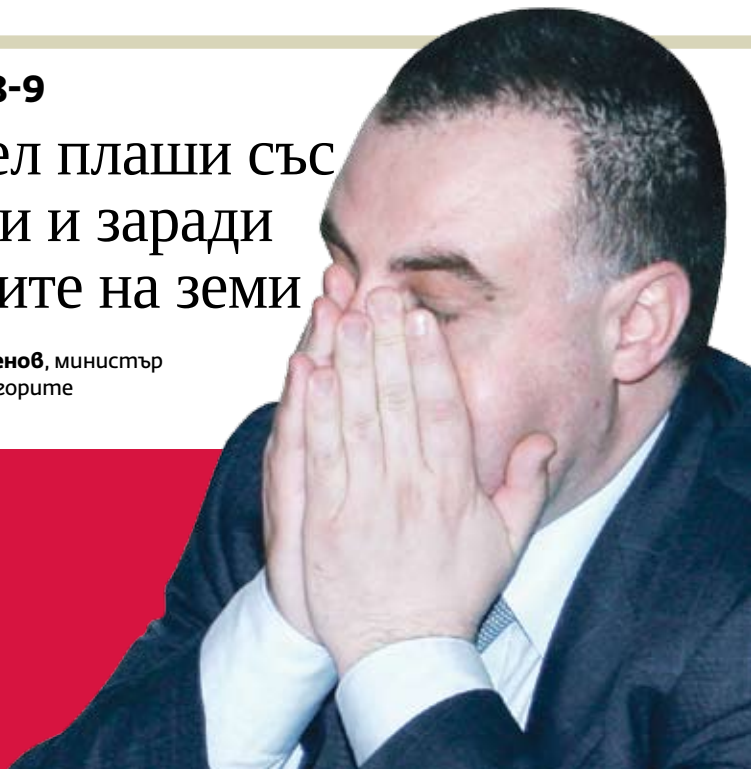
Лошите кредити все още не са опасни, каза Атанасиос Куцопулос, гл. изп. директор на Банка Пиреос България

Новини ▶ 8-9

БРЮКСЕЛ ПЛАШИ СЪС САНКЦИИ И ЗАРАДИ ЗАМЕНКИТЕ НА ЗЕМИ

▶ Мирослав Найденов, министър на земеделието и горите

www.insa.bg

Свят ▶ 10

МВФ ЩЕ ПОМАГА ЗА СПАСЯВАНЕТО НА ГЪРЦИЯ

Германия и Франция са на различни позиции за помощта на фонда към закъсалите страни от еврозоната. ЕС търси механизъм, който да гарантира финансовата стабилност на еврозоната

News in English ▶ 11

цена 1.50 лева

Пари

Четвъртък

25 март 2010, брой 57 (4868)

USD/BGN: 1.46636

▲ +1.36%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.33380

▼ -1.34%

Българска народна банка

Sofix: 418.64

▼ -0.78%

Българска фондова борса

BG40: 116.23

▼ -0.56%

Българска фондова борса

ШОК И УЖАС В ТУРИЗМА

Евентуалното премахване на преференциалната ставка от 7% ДДС за туризма предвещава огромни загуби за бранша ▶ 4-5

Коментар ▶ 2

КОГАТО БАНКОМАТЪТ СПРЕ ДА ПУСКА

Този мрачен сценарий може да стане факт, ако министрите продължават да хитреят и да си прехвърлят топката на отговорността с финансовия министър Симеон Дянков

Новини ▶ 7

ДОГОВОРЪТ ЗА АЕЦ "БЕЛЕНЕ" ВЕРОЯТНО ЩЕ СЕ УДЪЛЖИ

Поръчана е цялата инсталация за първи и втори блок на атомната централа, твърдят от Националната електрическа компания

Инвеститор ▶ 12

ФОНДОВЕ ЗА ИМОТИ СЪКРАЩАВАТ ИНВЕСТИЦИИТЕ

Мениджърите на АДСИЦ очакват настоящата година да бъде по-тежка от миналата. Цените на имотите ще задържат сегашните си равнища и няма да падат повече

Интервю ▶ 20

ДО КРАЯ НА 2010 Г. ЩЕ РАЗПЛАТИМ 300-400 МЛН. ЛВ.

Чакаме одобрението на ЕК за прехвърляне на пари в рамките на програмата "Регионално развитие", каза Лиляна Павлова, зам.-министър на регионалното развитие и благоустройството

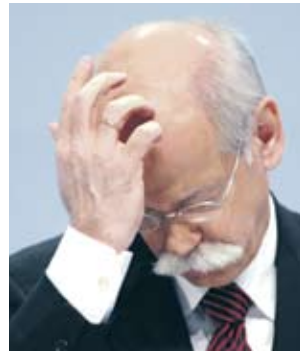
2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Каролин Маккол

Изпълнителният директор на издателска група Guardian Media Group Каролин Маккол поема управлението на британската нискобюджетна авиокомпания easyJet. С назначението на Маккол завършва цикълът от промени в мениджмънта на компанията. Тя обяви, че ще се съсредоточи върху изграждането на лидерски позиции на easyJet на ключови европейски летища, както и разработване на прост оперативен модел.

Губещ
Дитер Цетше

Германската автомобилна компания Daimler с главен изпълнителен Дитер Цетше ще плати 185 млн. USD, за да уреди споразумение по разследване за корупция. Компанията е обвинена, че е платила десетки милиони евро подкупи на 22 чуждестранни правителства. Според прокурорите компанията е предлагала различни подаръци, за да получи договори за благоприятни условия.

Мнения

► Антикризисният хаос определено не трябва да ни изненадва. След като вече осем месеца сме свидетели на абсурди. Днес се казва едно, утре вече е съвсем различно. Така не се управлява държава и особено в период на криза. Нужни са истински мерки, а не упражнения със смешни предложения.

Ива Кръстева

► Депутатите отново станаха за смях, но ние сме потърпевшите, защото, докато те си играят на държавници, гражданите ще понесат ударите от опитите им. За обществото са и по-високите данъци, и осигуровките. Изграта ще бъде лесна за тези, които диктуват правилата, и трудна за истинските участници в нея - хората.

Петър Иванов

Коментар

► Строителите се нагяват, че ще имат работа заради изграждането на пътища, за които се плаща от ЕС

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Когато банкоматът спре да пуска

pari.bg Топ 3

1 София застрашена от недостиг на жилища. Броят на имотите няма да може да задоволи нуждите на столицата, ако спадът в строителството продължи.

2 Услугите и производството в Европа изненадващо отчетоха ръст през март. Индексът на деловата активност в еврозоната нараства от 53.7 пункта на 55.5.

3 ArcelorMittal увеличава производството на стомана с 67%. До 2015 г. мощностите ѝ ще нарастат до 100 млн. тона годишно.

Недостатъчна наличност. Надписът на монитора на банкомата стресира министерски чиновник в петък, 26 ноември 2010 г., и той с неохота си взима дебитната карта. Заплатата му не е преведена както в предишните месеци. След обедната почивка се оказва, че и в картите на колегите му няма пари. Никой от тях не знае кога ще получат отработените си заплати. А наближават Коледа и Нова година, когато разходите се увеличават. Няколко дни по-късно става ясно, че финансовият министър не е превел средствата в няколко министерства, защото приходите в хазната от данъци са катастрофално малко, а хиляди фирми са фалирали през годината. Така чиновниците се оказват в ситуация, в която половин година по-рано са били работещи във фирми в строителния

Красимира Янева
kianeva@pari.bg

” Този сценарий може да стане факт, ако министрите продължават да си прехвърлят топката на отговорността

бранш, на които държавата им дължи пари. Фирмите отдавна са хлопнали кепенците, а служителите им теглят от дебитните си карти само обезщетенията си за безработица.

Този мрачен сценарий може да стане факт, ако министрите продължават да хитреят и да си прехвърлят топката на отговорността с финансовия министър Симеон Дянков. Вместо да правят това, да започнат да съкращават разходите на ведомствата си и да се издължават. Защото, ако не го направят след надписа на банкомата: „Недостатъчна наличност”, подчинените им може да бъдат принудени да ползват неплатен отпуск или да бъдат съкратени.

Иначе от месеци наред един министър твърди: Даваме

всичко от себе си. Това е изречението, което повтаря Росен Плевнелиев, когато отговаря на въпроси кога ще бъдат изплатени всичките 200 млн. лв. по споразумението със строителните компании. И досега горе-долу министърът връзва положението с плащанията от 121 млн. лв., въпреки че няма да успее да се издължи напълно до края на март, както е договорено. Както се казва: „Едно е да искаш, друго - да можеш, а трето - да го направиш.” Министърът, че иска да се издължи - иска. Нали и той е от строителния бранш и няма цял живот да е министър. Един ден вероятно пак ще работи в строителството. Но за да се издължи на колегите си, трябва пари, а приходите в хазната от данъци са по-малко и дефицитът, който досега се е оформил, е около 1.5 млрд. лв.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395438
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА - 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ДЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Емилиа ГУГОВА - 062/67 76 54
Плевен
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218

Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
Перник
Мария ВАСИЛЕВА - 0888 213 804
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
Дарина ДИМОВА - 4395840
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Вече се разпоредих темата за хонорара на Ахмед Доган да бъде включена в дневния ред на комисията

► Димо Гяуров, председател на Комисията за борба с корупцията в НС

Число на деня

4.774

► млн. души е населението в трудоспособна възраст в България в края на 2009 г.

Коментар

Мерките - добра и лоша новина

Похвално е, че правителството осъзнава проблема с нарастващия бюджетен дефицит и обсъжда фискални мерки, които да адресират проблема. Това е добрата новина - ако пакет има и той бъде приет, няма да фалираме и да тръгнем към гръцки сценарий и удължаване на рецесията.

Има и лоша новина обаче. И тя е, че в пакета от мерки, които се обсъждат, под 20% са мерките за ограничаване на държавните разходи. Над 50% от мерките са свързани с увеличаване на данъци (ДДС и данък лукс), а останалите мерки са свързани с повече приходи - основно еднократни приходи от продажби и приватизация.

Защо казвам, че това е лоша новина? По няколко причини.

Първо, защото това означава, че тежестта от приспособяването на бю-

Георги Ангелов, старши икономист в "Отворено общество"

” По-добрият вариант е управляващите да сложат акцента върху реформите и намаленето на разходите

джета към кризата ще се прехвърли върху частния сектор и потребителите. И без това тежко пострадалият частен сектор ще трябва да понесе още тежест. Това едва ли ще му се отрази много позитивно.

Второ, защото публичният сектор - който е печално известен със своята неефективност - няма въобще да усети кризата. За да го предпазим от кризата, ще продължим да товарим бизнеса и потребителите. Ако в криза не можем да задвижим реформите в неефективния публичен сектор, питам се кога ли въобще ще можем?

Трето, не бива да пропускаме и по-дългосрочните ефекти - след възстановяването. Изследванията показват, че има значение как се запълва дупката в бюджета. Фискално приспособяване, което основно разчита на повишени данъци, не е трайно и влияе негативно на икономиката. Обратно, според анализите успешните модели на фискално приспособяване са тези, при които поне 80% е делът на намалените разходи.

Много хора - особено тези, които работят в публичния сектор, ще

кажат, че е трудно и невъзможно да се намалят разходи. Практиката в други страни обаче показва, че са възможни и реформи в разходите, които са многократно по-тежки, отколкото необходимите на България. Има страни, които са намалили разходите си с почти 15% от БВП. Естония миналата година покри дупка в бюджета в размер на над 9% от БВП. За сравнение България има нужда да покрие около 3% от БВП.

В крайна сметка по-добрият вариант е управляващите да сложат акцента върху реформите и намаленето на разходите. Пенсионна и социална система, здравна система, полиция и армия, администрация, железници, енергетика и т.н. - всички те се нуждаят от реформа, която може да спести и разходи. Като ще се правят непопулярни неща, поне те да са правилните неща с дългосрочен положителен ефект.

След доклада

► Съдебната система може да се самореформира само в определена степен и без диалог между съдебната власт и Народното събрание такава реформа няма как да се случи. Така главният прокурор Борис Велчев отговори на призива на премиера Бойко Борисов съдебната система да се самореформира СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

pari.bg реплики

► Въпреки съобщенията от България случаи на конфликт на интереси в доклада на ЕК има критики срещу Сметната палата, която не актуализира систематично декларациите на министрите и депутатите. Това звучи обезкуражаващо. Щом Сметната палата не си върши работата, какво остава за нас.

Петев

► Идеята за данък лукс не е чак толкова лоша. Все пак е крайно време да започне инвентаризация на сергията. Ефект ще има, но само ако е всеобхватна. Разследване не само на частните сделки и имуществата, но и тези на фирмено равнище, стриктно прилагане на Закона за защита на конкуренцията и зверска ревизия на сделките с обществени и общински ресурси. Иначе си правим само гаргара.

Стефан

► Време е полицията да направи и акция ЗЯПАЧИТЕ - така и така зяпаме от месеци в екрана и вестниците за информация, че някой е осъден. И тази "акция" "Лапачите" ще бъде като всички други преди нея - медийна пушилка.

Скендук

Домът, за който сме мечтали цял живот

Сега може да бъде ваш
Нов ипотечен кредит с 7,5% лихва в евро

При превод на работна заплата в ОББ и ползване на услугата Заплащане на битоуви сметки
Пример за ГПР: За ипотечен кредит в евро с размер 50 000 евро, срок на изплащане 30 г., лихва 7,5%, ГПР: 8,48%.
Пълна информация за продукта можете да получите на тел: 0700 117 17, във всички клонове на ОББ и на www.ubb.bg

ОББ
A Member of NBG Group

Туризмът изтръпна от

Браншът може да изгуби минимум 50 млн. EUR от провалени заявки

Ако се пристъпи към промяна на ДДС, туристическият бранш ще е сред най-пострадалите, коментираха пред в. "Пари" водещи мениджъри и експерти. Новата идея на правителството попари положителните им очаквания за слаби ръстове през 2010 г. Ако ДДС стане 22%, това ще увеличи оперативните им разходи, а най-голямото притеснение в сектора е, че може да се увеличи или дори да се премахне специфичната за бранша ставка от 7% за пакетите за чужденци.

Чакат ни анулирания и провалени записвания, обръква ни се ценообразуването за 2011 г. и ще претърпим огромни загуби в дългосрочен план. Това е картината, която си представят от бранша, мислейки за резултатите от евентуално увеличаване на косвения данък.

Като гомино

С вдигането на ДДС се задвижва домино ефект за туризма. Заради по-високия косвен данък браншът ще има и по-високи оперативни разходи за консумативите, без които не може - ток, вода, храна и т.н. Това ще го принуди да увеличи цените си, с което офертите за почивка в България губят едно от конкурентите си предимства. Докато в съседните държави намаляват цените, ние ще трябва да ги увеличаваме, как да привлечем туристи, питат работещите в сектора. Сега текат ранните записвания за лятото и при подобен сценарий те ще бъдат провалени, коментира за в. "Пари" Донка Соколова, председател на Българската асоциация на туристическите агенции. От друга страна, вече под-

Дарина Черкезова
dcherkezova@pari.bg

писаните договори по време на световните туристически изложения не може да бъдат предоговорени, като се начисли нов, по-висок ДДС или като се вземе предвид поскъпването на консумативите. Така загубите ще бъдат за сметка на бранша. При положение че годишните приходи от чуждестранен туризъм възлизат на 2.5 млрд. EUR, с данъчните промени можем да очакваме загуби от минимум 50 млн. EUR, прогнозира за в. "Пари" Любомир Панковски, изп. директор на "Алма Тур".

Да режем от опашката

Разходите за туризма ще се увеличат, бизнесът ще търси варианти как да ги компенсира. Единият от тях е да се увеличат цените, друг - да се освобождават служителите. Това ще доведе до понижаване на качеството на предлаганата услуга и ще има негативен ефект върху сезона през 2011 г., коментира за в. "Пари" Румен Драганов, директор на Института по анализи и оценки в туризма. Той допълва, че очакванията секторът да излезе от кризата през тази година може да бъдат саботирани с новия ДДС. Негативният ефект ще е дългосрочен.

Блажените 7%

От сектора се притесняват

и какво ще се случи с преференциалната ставка от 7% за пакетите за чуждестранни туристи. Досега не се е обсъждало дали и тя ще бъде увеличена с 2%, или пак ще се лансира идеята за изравняването на ДДС за всички услуги в сектора. От индустрията досега настоява дори за намаляване на косвения данък, а ако правителството реши, че иска да увеличи и преференциалните 7% за туризма, вълната от недоволство ще е още по-голяма.

Сигурно е само несигурното

В туризма се работи с една година напред. Сега предстои да се подготвят и каталозите с оферти за следващата година. Какъв ДДС обаче да се заложи - 20 или 22%? Дори и сега да се направи корекция на данъка и да се обещае, че тя ще трае само една година, от туристическия бранш вече не вярват на правителството, което всеки ден променя решенията си и антикризисните си мерки.

Кабинетът не трябва да предприема пожарникарски мерки от днес за утре, в туризма се работи година напред, възмущава се Панковски. Как да вярваме на финансовия министър, пита той. Единственото ясно нещо е, че всичко е обръкано. Затова и туристическите босове призовават - не пипайте ДДС.

2.5

▶ млрд. EUR са годишните приходи от чуждестранен туризъм у нас

Ще бъдем принудени да увеличим цените

Промяната на ДДС не с 2%, дори и с 1% ще е убийствена за туристическия бранш. Ние ще бъдем принудени да си увеличим цените на пакетите за лятна почивка в България, което масово ще откаже туристите да идват у нас.

В Гърция цените и сега са ниски. Сега текат записванията за летния сезон и ако кажем, че искаме по-високи цени, браншът ще изгуби. А какво правим с договорите за

Донка Соколова,
председател на Българската асоциация на туристическите агенции

„Сега текат записванията за летния сезон и ако кажем, че искаме по-високи цени, браншът ще изгуби

август, които отдавна са подписани и са уточнени последните детайли? Разходите трябва да бъдат за сметка на чуждестранните ни партньори и ще има масови анулирания.

Морският туризъм формира 70% от приходите на бранша. Те имат важен дял и в държавния бюджет, т.е. може да помогнат по време на криза. Държавата обаче, вместо да се погрижи за туризма, се опитва да го убие.

▶ Това лято новите хотели по Черноморието може да останат празни заради

Енергийните цени с малки шансове да бъдат замразени

Това не е удачна антикризисна мярка, след време ще струва по-скъпо, смятат експерти

▶ Ще накараме енергийните компании да свият разходите си, заяви Ангел Семерджиев СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Енергийният регулатор не може да замрази цените на ток, парно, газ и вода, защото няма законово право. В правомощията ни е единствено да се намесим по факторите, свързани с разходите на енергийните компании, които влияят върху цените, обясни шефът на ДКЕВР Ангел Семерджиев. Той бе поканен на заседание на тристранката, тъй като в пакета от антикризисни мерки на синдикатите и работодателите се предлага замразяване за 9 месеца на енергийните цени.

Влияние

Тази част от цената, която е свързана с външните пазари, като купуването на природен газ, е в ръцете на принципала на Булгаргаз, обясни Семерджиев. Единствено БЕХ и Министерството на икономиката, енергетиката и туризма можели да вземат в този случай решение за задържане на цените. От 1

април цената на природния газ предстои да се повиши с около 15%, припомни Семерджиев. Това увеличение е единствено в резултат на външни фактори - цени на международните пазари и курсът долар-евро. Булгаргаз настояваше за над 20% ръст на цената на синьото гориво, което съществено ще оскъпи парното и тока от когенерации. ДКЕВР обаче даде инструкции на газовата компания да свие разходите си и заяви, че повече от 15% увеличение няма да разреши. Подобни инструкции да намалят и отложат разходи имат и електроразпределителните дружества, които настояват за увеличаване на тока от 1 юли. Целта е от средата на

годината да има минимално увеличение на електроенергията.

Мнение

Замразяването на енергийните цени не е най-удачната антикризисна мярка, е мнението на енергийни експерти. Булгаргаз е обвързан с договори и ако от 1 април синьото гориво не поскъпне, някой трябва да поеме разликата. Това отново ще е държавата, която сега мисли какви антикризисни мерки да предприеме, казва Камен Колев, зам.-председател на БСК. Според него на следващ етап поскъпването на газа ще избие като още по-голямо и моментът отново може да не е удачен.

Мила Кисьова

ИДЕЯТА ЗА НОВ ДДС

Строителни компании са получили само 121 млн. лв. от държавата

Повечето от фирмите са приели 10% отстъпка

Малко над половината от задълженията на регионалното министерство и Агенция "Пътна инфраструктура" към строителни компании вече са изплатени. Точната сума, преведена на 89 фирми, е 121.6 млн. лв., съобщи министър Росен Плевнелиев. Повечето от тях са приели да намалят вземанията си с 10%. Министерството и пътната агенция имат дългове към 226 компании на обща стойност около 200 млн. лв. До дни ще бъдат платени още около 5 млн. лв. на 40 малки и средни фирми, като сумите за тях ще са между 100 000 лв. и 1 млн. лв., съобщи министър Плевнелиев.

Задължения

Бързото разплащане с фирмите е най-важната антикризисна мярка, която може да предприеме правителството, коментираха от Камарата на строителите. Регионалното министерство за нас е отличник, но настояваме за бързо изплащане на задълженията по график, за да може фирми, които не са пред фалит, да

отложат плащанията си към банки, каза Симеон Пешов, председател на Камарата на строителите в България. По данни на камарата над 400 млн. лв. са задълженията на държавата към строителни компании.

От браншовата организация съобщиха, че 19 млн. лв. от дълговете на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) са изплатени. Общият размер на задълженията му са 45.5 млн. лв.

Най-големият длъжник е министерството на труда. По програма "Красива България" и Социално-инвестиционния фонд са фактурирани дейности за 32 млн. лв., за които министърът на труда трябва да разпорежи да бъдат платени. Не виждаме разлика от министър Тотю Младенов, финансовият министър му казва да ни плати от средствата за капиталови разходи на министерството, а той не иска, каза изпълнителният директор на Камарата на строителите в България Иван Бойков.

Военното министерство не е платило 10 млн. лв. на строителните фирми през

▶ До 12 юни трябва да бъде готов пътният възел Драгалевци, каза Симеон Пешов - президент на строителната компания "Главболгарстрой". Той и министър Росен Плевнелиев провериха докъде е стигнало строителството

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

миналата седмица, както е било обещано. Парите са преведени от Министерството на финансите в СЕБРА (Система за електронни бюджетни разплащания на бюджетните организации), но военното ведомство се пазари с фирмите за 10% отстъпка, обясни Бойков.

ДДС

Увеличаването на ДДС с 2% ще засегне най-вече крайните потребители и не толкова строителните

компании, коментираха от камарата. По-високият данък обаче ще оскъпи продукцията на частните инвеститори. Повечето от строителните фирми били регистрирани по ДДС и за тях е по-важно той да се връща в законовия срок. Парите, които се очакват в нашия бранш, са главно от еврофондове по оперативни програми. Строителите с добър оборот няма да пострадат, обобщил Симеон Пешов.

Красимира Янева

по-висок ДДС

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Преговори безкрай

Вдигане на ДДС с 2% - най-вероятно "да", защото ще осигури най-бързо средства в бюджета.

Данъчна амнистия за нерегламентирани доходи - по-скоро "не".

Увеличаване на плоския 10% данък - твърдо "не".

Въвеждане на данък лукс - на кантар заради неясния ефект върху бюджета.

Още рязане на разходите на държавните ведомства - по всичко личи, че ще се наложи, но без да се пипат звената, които работят с европарите.

Така се очертават засега най-възможните правителствени антикризисни мерки.

Кабинет

Новината за тях дойде не от поредните преговори в тристранката вчера, а от проведеното все пак заседание на кабинета. Без министър-председателя (който беше в Кувейт) и без финансовия министър (който беше на заседанието на тристранката) вицепремиерът Цветан Цветанов събра министрите, за да

обсъдят антикризисните мерки на кабинета и тези на социалните партньори. Днес кабинетът отново ще обсъжда как най-бързо и ефективно да бъдат намерени 1.5 млрд. лв. за запълване на бюджетния дефицит.

Тристранка

Стара песен на нов глас. Така пък вървят вече трети ден преговорите между синдикати и работодатели от една страна, и финансовия министър - от друга. Известните предложения на социалните партньори вчера са били обсъждани с експерти от различните министерства и държавни комисии.

Най-важните мерки как бързо да се намери финансиране за бюджетната дупка от 1.5 млрд. лв. не са обсъждани.

Преговорите продължават в петък, защото утре след заседанието на Министерския съвет финансовият министър и премиерът заминават за Брюксел. Ще се срещаме и в събота, и в неделя, заявиха социалните партньори.

Мила Кисьова

ИМАТЕ ЛИ ПЛАНОВЕ ЗА ЕДИН АВТОМОБИЛ С
15 МЕСТА ЗА 29 990* ЛЕВА?

www.peugeot.bg

BOXER MINIBUS С 14+1 ИЛИ 17+1 МЕСТА

*Цената е без ДДС. Валидна за ограничен брой автомобили на склад.

PEUGEOT **BOXER**

София Франс Ауто
Бургас 056/860 111 Варна 052/554 111 В. Търново 062/601 310, 600 746 Добрич 058/690 138 Карлово 0335/94 209 Кюстендил 078/552 452 Монтана 096/300 013 Пазарджик 034/442 499
Плевен 064/833 128 Пловдив 032/908 000 Разград 084/630 033 Русе 082/827 231 Сандански 0746/31 911 Севлиево 0675/32 003 Сливен 044/600 106 Смолян 0301/60 963
София Ботевградско шосе 02/8922 131 София Люлин 02/9216 131 София Цариградско шосе 02/9601 131 Стара Загора 042/670 418 Търговище 0601/67 050 Хасково 038/601 100

Мнение

Забавянето при бизнес кредитите е логично

Нарастването в жилищните кредити се дължи както на атрактивните цени на недвижимите имоти в момента, така и от ликвидността, която банките успяха да наберат и сега може да използват, за да отпускат заеми. През 2010 г. жилищните заеми ще са един от сегментите, които ще движат ръста на кредитирането.

Забавянето на ръста на корпоративното кредитиране е логично с оглед на бизнес средата. Много фирми са отложили инвестиционните си намерения и по-малкото нови жизнеспособни проекти водят до намаление на новоотпуснатите кредити за бизнеса. Очакванията ни са за сил-

Асен Ягодин,
изпълнителен директор
на Пощенска банка

но представяне на жилищните кредити и кредитните карти за домакинствата.

При фирмите акцентът ще падне върху оборотното финансиране и ефективното управление на паричните потоци, като отчитаме засилен интерес и към факторинг услугите.

Блиц: Атанасиос Куцоупулос, гл. изп. директор на Пиреос Банк България
Лошите кредити още не са опасни

Тенденция при бизнес кредитирането може да се окаже финансирането по европейските проекти

► **Господин, Куцоупулос, според статистиката на БНБ за кредитните показатели най-голям ръст има при жилищните кредити. На какво се дължи това увеличение и ще продължи ли през следващите месеци?**

- Моментът е отличен за инвестиции в недвижимо имущество, защото цените на имотите са на по-достъпни нива. Недвижимите имоти са сигурна инвестиция в дългосрочен план и банките са склонни да финансират такива сделки. Първите признаци за подобрене на макроикономическата ситуация дадоха възможност не само да се предлагат, но и да се популяризират по-активно кредитните продукти.

► **Данните на БНБ показват, че годишният темп на прираст при бизнес кредитирането е 0.6%, а през януари е бил 1.3%. Защо се наблюдава намаление и какви са очакванията ви за развитието на корпоративното кредитиране?**

- Позитивната тенденция на растежа на годишна база е важна и трябва да имаме

предвид това. Безспорно банките продължават да подкрепят своите клиенти и съществуват проекти и компании, които доказват, че е възможно да бъдат финансирани. Бизнес кредитирането ще продължи своя позитивен растеж в следващите месеци, като се има предвид, разбира се, растежът на БВП на страната.

► **Какви ще са тенденциите за кредитирането през тази година?**

- Най-гърсените продукти ще са кредитите за оборотни средства - те ще помогнат на компаниите по бърз и ефективен начин, особено след като експортноориентираните предприятия започнаха да увеличават своята продукция. Друга тенденция може да се окаже финансирането по европейските проекти, когато се очаква бенефициентът да има собствени ресурси. В Банка Пиреос България сме разработили няколко схеми за подкрепа на компаниите, които кандидатстват за финансиране от европейските фондове.

► **Има ново увеличение на лошите кредити. Как ще го коментирате?**

- Нивата на лошите кредити не са опасни за банковата система - българските банки имат достатъчно буфери.

Радослава Димитрова

РЪСТЪТ НА КРЕДИТИРАНЕТО ОТНОВО СЕ ЗАБАВЯ

Лошите и преструктурирани заеми в портфейла на банките се увеличават до 12.22%

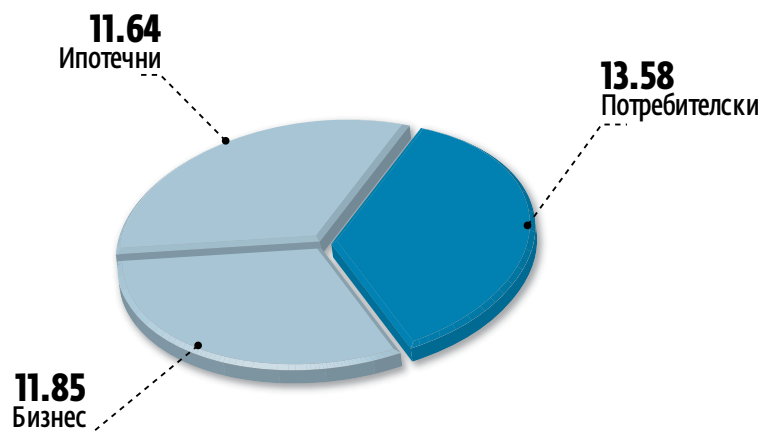
Кредитирането отново забавя ход. Това показва последната статистика на БНБ. Разцветът при кредитирането отдавна отмина, а след като през първия месец на годината имаше леко раздвижване, през февруари нещата отново боксуват. Според данните на националната банка фирменото кредитиране се развива най-зле, най-голям ръст пък има при ипотечните заеми. Едновременно с това от БНБ отчитат и увеличение, но то е в негативна посока. През февруари има нов скок на лошите и преструктурираните заеми.

Жилищното кредитиране е начело

Общият размер на кредитите, отпуснати през февруари, е 50.6 млрд. лв., показва статистиката на националната банка. Това е увеличение от 2.7% на годишна база. В сравнение с януари обаче обемът на кредитирането през февруари забавя годишния темп на растеж с 0.5%. През първия месец на 2009 г. той е бил 3.2%.

Домакинствата са взели заеми на стойност 19.0 млрд. лв., което е ръст от 5.6% на годишна база. В същото време обаче темпът им на прираст не се е променил в сравнение с януари, когато той също е бил 5.6%. От статистиката на БНБ става ясно, че най-добре се развива жилищното кредитиране, следвано от потребителското. Ипотеч-

Лоши и преструктурирани кредити, в %

Източник: БНБ

ното кредитиране се увеличава с 9.1% през втория месец на годината, когато финансовите институции са отпуснали жилищни заеми на стойност 8.4 млрд. лв., показват данните на БНБ. Месец по-рано ръстът при ипотечните кредити на годишна база беше 8.6%. Потребителските кредити пък са втори в класацията по обеми на кредитиране.

Най-зле е положението при бизнес кредитирането. Темпът на растеж при него през февруари е 0.6%. За първия месец на годината бизнесът е взел заеми за 30.7 млрд. лв. Месец по-рано БНБ отчита прираст от 1.3%, а преди година - 2.3%.

Умерен оптимизъм

Въпреки слабото развитие

на кредитирането банките остават оптимисти. Според повечето от тях през тази година ще има ръст, който обаче няма да достигне нивата от преди кризата. Периодът, за който банковите мениджъри очакват подобрене, е втората половина на годината. Според тях ръстовете при ипотечното кредитиране ще са най-големи. Причината за това е, че този вид заеми са най-сигурни заради дългия период на изплащане и обезпеченията.

За фирменото кредитиране също има положителни очаквания. Тихомир Тошев, изпълнителен директор на „КредитЦентър“, посочи пред в. „Пари“, че през тази година очаква между 10 и 15% ръст на бизнес

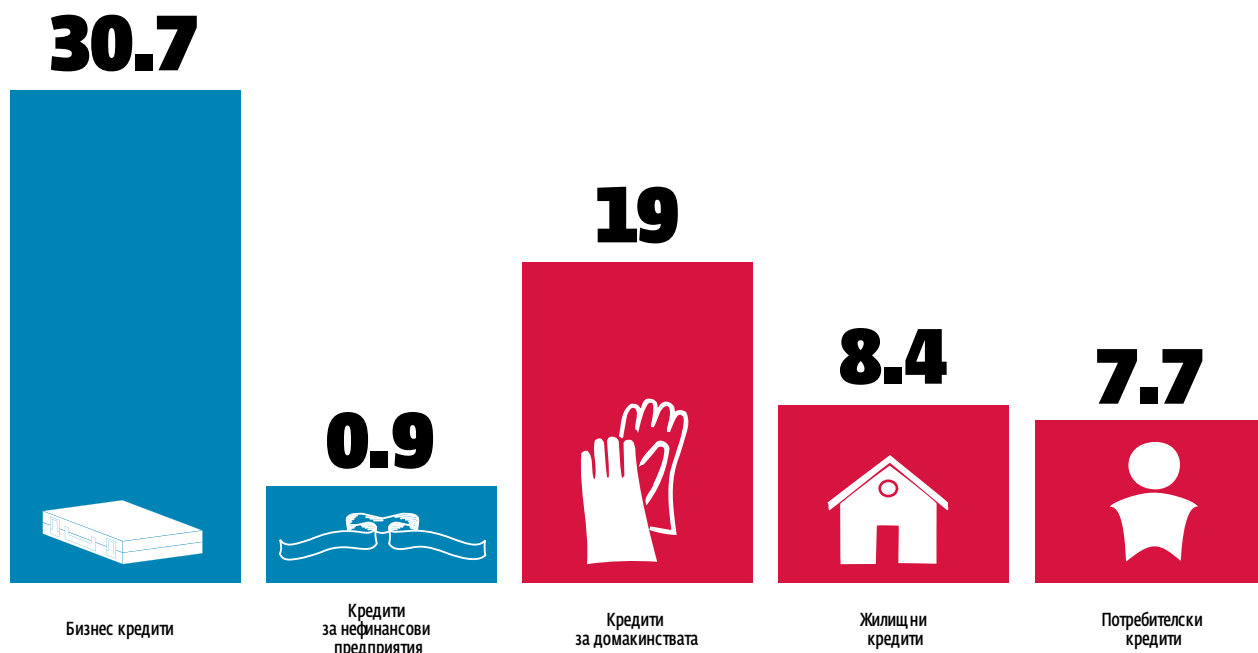
кредитирането. Увеличение от 5% пък прогнозира преди време Емил Вучков, директор „Продуктова и пазарна политика“ в МКБ Юнионбанк.

Лошите кредити

Освен забавяне на кредитирането статистиката на БНБ показва и ръст при лошите и преструктурираните кредити. В края на февруари процентът им е 12.22. За един месец те нарастват с 0.67%. Най-много са просрочията при потребителските кредити - 13.58%. Лошите бизнес кредити са 11.85%, а необслужваните ипотечни заеми са най-малък процент - 11.64%, показват данните на БНБ.

Радослава Димитрова

Обеми на кредитиране по сектори, в млрд. лв

Споразумението с “Атомстройекспорт” за АЕЦ “Белене” вероятно ще бъде удължено

НЕК: Поръчана е практически цялата инсталация на първи и втори блок

Договорът между НЕК и “Атомстройекспорт” за АЕЦ Белене вероятно ще бъде удължен с три месеца. Така правителството също ще може да забави отговора си на руското предложение за заем от 2 млрд. EUR.

Политическо замразяване

Удължаването може да стане след санкция на министъра на икономиката и енергетиката и се осъществява между Националната електрическа компания и “Атомстройекспорт”. По данни на НЕК споразумението изтича на 31 март. В момента енергийният министър Трайчо Трайков е на посещение в Катар и Кувейт и се връща в петък. Според председателя на Българския атомен форум Богомил Манчев процесът на удължаване може да продължи, докато се изясни как ще продължи изграждането. В момента тече процедура по избор на консултант, от-

ново ще се проверява икономическата целесъобразност на проекта и трябва да бъде избран стратегически инвеститор. Премиерът обяви, че с руски пари няма да се строи, докато не се появи западен инвеститор.

Напук и неустойки

Забавянето на политическото решение по въпроса с руското участие обаче може да да провокира отново Москва. След предишното решение на правителството да замрази строежа на централата през есента, от руската компания веднага последваха предупреждения, че това може да е свързано с “огромни” неустойки. Оказа се, че евентуалните неустойки при прекратяване или забавяне на договора трудно може да бъдат изчислени. Първо, защото споразумението е тайно, понеже е договор между два стопански субекта и за оповестяването трябва разрешение от руската страна. И второ, защото “Атомстройекспорт” също не е изрядна. Заради АСЕ например е забавено лицензирането на проекта, обяснява Емил

Горанов, експерт към парламентарната комисия по икономическа политика и енергетика. Единствено съдът може да каже кой на кого какво ще дължи, коментира и Богомил Манчев.

Русия напомня

Междувременно руската страна отново напомни за себе си. Вицепрезидентът на “Атомстройекспорт” Тимур Бавлаков обяви, че очаква до края на годината да получи разрешение за строеж и планира в следващите две години да строи със собствени средства (предложението за заем от 2 млрд. EUR на компанията майка “Росатом” беше разчетено именно за следващите две години). Въпреки че България отхвърли варианта Москва да получи повече от 50% дял от проектната компания за АЕЦ “Белене”, Бавлаков отново настоя, че компанията му ще участва с до 80%. Той посочи също, че вече е поръчана по-голямата част от оборудването.

Първи доставки

Първите доставки на оборудване за централата се очакват още през тази година, съобщиха от НЕК за в. “Пари”. Става въпрос за поръчано в края на 2008 г. оборудване с дълъг срок на производство. Според НЕК става въпрос за “практически цялата инсталация на първи и втори блок” на централата, което включва реакторната инсталация, парогенератори, системи за пасивна защита, турбинна инсталация и др. Националната електрическа компания вече е платила 13% от това оборудване.

► Първите доставки на оборудване за замразения на политическо ниво проект се очакват още тази година
СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Бонус

Ще има компенсации за ядрени отпадъци

► При промените в Закона за безопасно използване на ядрена енергия се планира финансиране за общината, която се съгласи на нейна територия да бъде изградена площадка за отработено гориво, съобщиха Емил

Горанов, експерт към икономическата комисия в парламента.

► Сред депутатите на ГЕРБ имало нагласата това да бъде прието. В момента сръжжавното предприятие “Радиоактивни отпадъци” обследва 8 потенциални площадки в страната. Една от тях е в землището на Козлодуй и тя е най-вероятната, съобщиха Горанов.

Не вярвам да хвърлят 1 млрд. EUR на боклука

Трябва да питате Министерството на икономиката, енергетиката и туризма за споразумението с “Атомстройекспорт”. Аз не мога да ви кажа кога изтича и какви са клаузите в него, дали има неустойки. Не съм аз министър, а споразумението е подписано през 2006 г. (по времето на Румен Овчаров - бел. ред.). Така че трябва да питате сега в министерството. Или в НЕК. Но не вярвам просто така с лека ръка да го отхвърлят. Ако прекратят споразумението, какво правим с тези пари, които са вложени досега?

Един милиард евро отиват на боклука. Ако го направят, това означава да започне нова процедура, всичко да започне отначало и още 4-5 години... Категоричен съм, че проектът не трябваше да се спира, това е огромна грешка. Едно е да търсиш инвеститор за проект, който се реализира, а съвсем друго - за проект, който е на трупчета.

Петър Димитров,
бивш министър на икономиката и енергетиката

Неустойките се тиражират от хора, които са в схемата

тези 800 млн. EUR, които щели да бъдат неустойки, се тиражират умишлено от хора, които искат централата да бъде построена. Единствено съдът може да каже кой какви неустойки ще дължи, ако договорът бъде прекратен. След като изтече месецът, ще питаме министъра какво става с отговора на руското предложение за заем. Но както чувам, по всяка вероятност споразумението с АСЕ ще бъде удължено с три месеца и най-вероятно правителството също ще поиска отсрочка за отговора си към Москва.

Иван Иванов,
генерал от “Синята коалиция”

Споразумението наистина не съм го виждал по причина, че когато го поисках, ми беше отговорено, че това е договор между два стопански субекта. Въпреки че са държавни, за да го представят, “Атомстройекспорт” трябва да даде съгласието си. Аз обаче продължавам да твърдя, че руската страна също не е изпълнявала задълженията си към България. От “Атомстройекспорт” много се забавиха с представянето на техническия проект. И

Потреблението на енергия от ВЕИ ще е 11% до края на годината

► През 2009 г. има инсталирани 15 мини-ВЕЦ с обща мощност 13 Mwh

СНИМКА BLOOMBERG

Най-големият вятърен парк в страната е с капацитет 156 Mwh

Потреблението на енергия от възобновяеми източници трябва да достигне 11% от общата употреба до края на тази година. За 2009 г. постигнатият дял от брутно вътрешно потребление на електрическа енергия, придобита от възобновяеми източници, е 9.9%. На база на постигнатите цели досега имаме реални шансове да достигнем заложените количества за 2010 г., каза Мария Минова, експерт от дирекцията „Енергийна ефективност и опазване на околната среда“ към министерството на икономиката. По думите ѝ това ще отговори на нуждата от разумното използване на енергийните източници.

Инсталирани мощности

Доминиращ производител на енергия от възобновяеми източници до момента остават водните централи. За предходната година те са произвели 8.7% от общото количество електрическа енергия на страната.

Капацитетът на големите ветропаркове е вече изчерпан, казва Минова. По

нейно мнение това стартира построяването на малки, но повече на брой централи. През 2009 г. има инсталирани 15 мини-ВЕЦ с обща мощност 13 Mwh. Присъединените енергийни мощности към националната разпределителна мрежа за миналата година са 221 Mwh. Най-големият вятърен парк в страната е „Св. Никола“ с капацитет 156 Mwh.

Преди време министерствата на земеделието, на околната среда и на енергетиката искаха да въведат временна мярка спиране на разрешителните за строеж на вятърни паркове.

Това не беше официално прието, но не беше и отхвърлено. Процедурата остана без продължение, а прилагането ѝ се осъществява, макар и нерегламентирано.

Биогорива

Националната цел за дела на биогоривата в транспорта е 5.75% от общото потребление до края на 2010 г. В момента има две малки централи за производство на комбинирана енергия за добив на биогаз. Тяхната обща мощност е 2 Gwh. Получената енергия се използва предимно за задоволяване на собствени нужди.

Николема Цветкова

ЕК с нова заплаха за санкции

Поводът са 3646 ха земеделски терени, заменени по Черноморското крайбрежие, съобщи агроминистър Мирослав Найденов

Брюксел поиска обяснение от правителството и за замените със земеделски терени. Това съобщи агроминистър Мирослав Найденов, след като се отчете за усвояването на средства по програмата за селата и САПАРД пред ресорните парламентарни комисии вчера. Писмото за земеделските терени е отново от Главна дирекция „Конкуренция“ на ЕК и е по същество еднакво с това, което беше изпратено за замените на гори. Принципно ЕК иска отговор на въпроса това държавна помощ ли е. Найденов обясни, че засега е отложил във времето обяснението с близо месец, защото е поискал от ЕК превод на писмото на български език.

Черноморско крайбрежие

По същество Брюксел иска обяснение на какъв принцип са заменени 3646 ха земеделски терени на Черноморското крайбрежие и дали този акт не нарушава принципа на конкурентност в общността. Става

дума за времето от 2001 до 2009 г. В момента не е ясно кои са сделките, направени след 2007 г., когато България стана член на ЕС. Именно това е важният период, защото, ако държавата не може да докаже, че замените не са нерегламентирана държавна помощ, българският данъкоплатец ще трябва да плаща глоби именно за този период. Като държавна помощ обаче ще се таксуват само сделките, при които има смяна на предназначението и терените са застроени.

Еколозите били натопили страната

Земеделският министър обвини неправителствените организации, че непрекъснато топят държавата пред Брюксел. Той се аргументира с факта, че сигналът за земеделските замени бил подаден в ЕК през февруари 2010 г., малко след като се получи писмото за горите. От Брюксел обаче решиха да разделят двата случая. Според Найденов зелените цели да тръпнат от удоволствие, ако страна-

та започне да плаща солени глоби за горите и земите. Съветниците на министъра дори посочили, че зад екологичните организации стоят много пари и че писмата в Брюксел срещу България били писани от суперкомпетентни адвокатски кантори извън държавата ни. Зам.-министърът за горите Георги Костов обаче преди месец сподели пред в. „Пари“, че преди две години е подкрепил зелените, докато са изготвяли сигнала срещу горските замени пред ЕК, за да спасят страната от изсичане и презастрояване. Самият Мирослав Найденов също обещава, че ще има възмездие за замените на гори по време на парламентарните избори.

Горската кауза е кауза пергута

Държавата няма да може да развали сделките със замените на гори, тъй като те са направени законно, призна земеделският министър. Единствената възможност за постигане на пазарна справедливост бил новият закон на гори-

► Земеделският министър Брюксел

те. Предвижда се да има текстове, според които собствениците на заменени гори, ако пожелаят да променят предназначението им, да си доплатят разликата до пазарните цени. Не е ясно обаче как именно

Адвокати предлагат последни корекции за обществените поръчки

Евродиректива позволява да се намали и срокът за изпълнение на договора

Санкцията за възложителя на проблемна обществена поръчка може да бъде не само глоба, а и намаляване на срока за изпълнение на договора. Това коментира за в. „Пари“ Мария Данаилова, адвокат от адвокатска компания Wolf Theiss. В обсъждания към момента законопроект е предвидена само глоба, докато Директива 2007/66/ЕО, която транспонираме в законодателството си, позволява да има и

втория вариант, обяснява тя. Така например, ако има договор за срок от 5 години при определени обстоятелства, изпълнението му може да бъде намалено до 1 година и след това обществената поръчка да се проведе отново, което осигурява допълнителна гъвкавост.

Адвокатът смята, че е добър вариант и публично да се отварят и трите плика на кандидата - ценовата и техническата оферта, както и този с документите за подбор. По думите ѝ у нас може да се въведе и по-облекчена процедура за представяне на някои от документите. Като пример тя посочва практиката, въведена в Австрия преди

► Може да имаме и още по-облекчени процедури за представяне на някои от документите, казва Мария Данаилова

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

няколко седмици - някои документи да се предоставят едва при спечелване на поръчката. Според нея в България това може да се прилага

по отношение на свидетелството за съдимост или удостоверение, че дружеството не е в ликвидация.

Дарина Черкезова

Мирослав Найденов е убеден, че екологичните организации топят гържавата през

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ще бъдат разграничавани стопаните на замени от наследниците на гори. За сега никой от собствениците на заменени терени не е изявил желание да развали сделката с държавата независимо от за-

плахата за огромни глоби срещу България. За жалост няма механизъм, по който държавата да развали тези сделки, защото те са извършени законно, изрази съжаление Найденов. Той сподели, че някои от

бизнесмените са обяснили пред него, че са прибегнали до замени, защото не е имало друг механизъм, по който да се сдобият с терени край морето и другите атрактивни курорти.

Светлана Трифонова

„Рока-България“ очаква ръст през 2010 г.

В края на годината компанията планира експорт на над 50% от санитарния фаянс, произведен у нас

Спадът в строителството в България е около 40%, а разрешителните за строеж на жилища - 60% по-малко. В тази ситуация запазиме броя на служителите си във фабриката в Каспичан, изпълнихме обещанията си да вдигнем заплатите и бяхме в състояние да растем в експорта. Това заяви за в. „Пари“ Серхио Кастро, изпълнителен директор на „Рока-България“. За фирмата след българския, най-важните пазари са Германия, Австрия, Швейцария и Гърция.

Ситуацията в България

сега е същата, която беше през 2009 г. - чуждестранните инвестиции на практика се очаква да бъдат толкова, колкото през м.г. В края на 2010 г. „Рока-България“ планира да експортира повече от 50% от производството си.

И през тази година компанията за производство на санитарен фаянс продължава да работи по антикризисен план. Той се изразява в намаляване на производствени разходи, повишаване на ефективността на производството и освобождаване от складовите наличности. Само за 1 година „Рока-България“ продаде складова продукция за около 1 млн. лв., което ни помогна да финансираме някои от проблемите,

които дойдоха с кризата и да не искаме кредити от банките, поясни Кастро. 90% от капитала, който използва фирмата, е собствен.

Българският пазар остава приоритет номер едно за компанията. През 2011 г. очакваме строителството отново да се разгърне, парите от еврофондовете да се върнат и българите да започнат ремонти на старите бани - около 80% от тях не са обновявани от години, заяви Кастро.

В „Рока-България“ са оптимисти, че догодина ще може да пуснат в действие и втората си фабрика в Каспичан, с което производството на санитарен фаянс ще достигне 1.4 млн. броя годишно.

Светлана Желева

The Mall отдаде всичките си магазини под наем

Най-големият търговски център в България отваря врати на 21 април

Най-големият търговски център в България - The Mall - ще отвори врати на 21 април. Той се намира на бул. „Цариградско шосе“ в София и разполага с 66 000 кв. м площ и 185 магазина.

Площите в търговския център са изцяло наети, каза Атанас Гаров - изпълнителен директор на Colliers International България, която управлява мола. По думите му не е имало натиск за бързо запълване на площите, за да няма пренасищане с един тип брандове.

Хипермаркет

В търговския център ще бъде открит и първият хипермаркет в София на френската верига Карфур с 9000 кв. м. Ще предлагаме повече от 50 000 продукта, като приоритетните са гурме и деликатесите, каза изпълнителният директор на Карфур България Лоран Бендавид. По думите му навсякъде по света, където веригата има магазини, работи и с местни доставчици, за да стимулира икономиката. В магазина на Карфур ще има каси за самообслужване на клиентите. В следващите 3 години веригата планира да направи 10-12 магазина в България.

Марки

Модни марки като Zara, Pull and Bear, Peek&Cloppenburg, Humanic, Marlboro Classic, Marks&Spencer и други ще имат магазини в мола. Ще

► Александър Папагеоргиу (вляво) и Лоран Бендавид се надяват клиентите да харесат най-големия, мол построен у нас

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

има и детски хипермаркет от веригата „Хиполенд“, който има свои магазини и в намиращите се наблизо „Скай сити мол“ и „Сердика център“. В The Mall врати ще отворят и магазини за техника като „Технополис“, „Мултирама“, Apple, Orange, Immedio. За клиентите ще има и 17 ресторанти и заведения за бързо хранене. Кинокомплексът „Арена“ ще има 10 зали, като освен него ще има развлекателен боулинг център с електронни игри и билиардни маси, фитнес център от веригата „Боевски“ и детски кът Gymboree.

Молът е свързан със сградите на Европейския търговски център, в който има 72 300 кв. м офиси от клас А. От тях около 57 на сто вече са отдадени под наем, а в следващите седмици ще се подпишат договори за още близо 8000 кв. м, обясни Атанас Гаров.

От 2800 паркоместа около 800 ще са запазени за наематели на офисите в работното

време. В часовете, в които фирмите не работят, те ще се ползват от клиентите на мола. Първите няколко часа за паркиране ще са безплатни, но още не е решено какъв ще е точно периодът за това, както и каква ще е таксата за платено паркиране.

Благоустройство

За да се улесни достъпът на клиентите до мола, които идват пеша от Младост 1 или от Орлов мост с градски транспорт, е планирано изграждането на мост над булевард „Цариградско шосе“. Александър Папагеоргиу - изп. директор на компанията собственик на мола - „Асос капитал“ - не се ангажира кога точно ще започне строежът на новото съоръжение. Ще озеленим площи в района и ще поправим нарушената от нас пътна инфраструктура, обяви Папагеоргиу. Той призна, че тунелът под „Цариградско шосе“ е предназначен само за автомобили.

Красимира Янева

Ловният туризъм се размина с кризата

Ловният бизнес в България не е в криза, показват данните, обявени на пресконференция по повод 16-ата международна изложба „Природа, лов и риболов“, която стартира вчера в Международния панаир в Пловдив. Приходите от организирания ловен туризъм за 2009 г. са 2.591 млн. EUR при 2.693 млн. за 2008 г., заяви инж. Иван Петков, председател на сдружение

„Съюз на ловците и риболовците в България“. У нас са регистрирани 115 000 ловци, които са готови да пазят дивеча като горска стража, ако държавата реинвестира в това начинание 30% от техния членски внос, каза инж. Петков.

Заместник-министърът на земеделието и храните Георги Костов обяви, че през следващата седмица екип на министерството ще внесе

в парламента нов закон за горите и дивеча. Документът ще се съобразява с новите обстоятелства, че страната ни е член на ЕС и че вече има пазар на горите. Костов не отрече, че страната ни фактически не знае стойността на своите горски и ловни богатства, защото никой досега не е правил опит да даде пазарна оценка на българския дивеч.

Михаил Ванчев

ЧЕТЕТЕ

Вашият пътеводител в света на автомобилите и автомобилния бизнес

АВТОПАРИ

За реклама: тел. 02/4395 872, reklama@pari.bg

ВСЕКИ ПЕТЪК

Пари

Лондон очаква 4% дефицит през 2015 г.

► Рязкото свиване на публичните разходи е погрешно и опасно, твърди Алистър Дарлинг

Британският министър представя последния бюджет преди изборите през май

Британското правителство намали прогнозата си за бюджетния дефицит на страната през следващите пет финансови години с 44 млрд. GBP на 567 млрд. GBP. Дупката в бюджета се очаква да се свие от 11.8% от БВП до 4% до април 2015 г., заяви финансовият министър Алистър Дарлинг.

Изборна тръпка

Това е последният годишен бюджет преди очакваните ожесточени национални избори във Великобритания, които засега се планират за 6 май. Нежеланието на лейбъристкото правителство да предприеме по-сериозно ограничаване на публичните разходи намали преднината на консерваторите в социологическите проучвания.

Смятам, че по-рязко свиване на публичните разходи би било както погрешно, така и опасно. Това може да провали икономическото възстановяване, заяви Дарлинг.

Параметри

Финансовият министър потвърди прогнозата си за растеж от 1-1.5% тази година. През 2011 г. икономиката се очаква да нарасне с 3.5%. Прогнозата през декември беше за 3.75% растеж. Числата показват, че сме направили правилните стъпки. Рецесията не се превърна в депресия, макар че възстановяването едва започва, посочи Дарлинг.

Бюджетният дефицит за финансовата година, която започва на 1 април, ще бъде 163 млрд. GBP, което е по-малко от очакваните 176 млрд. GBP. До 2014 г. дупката ще намалее с 89 млрд. GBP и с още 74 млрд. GBP през следващата една година.

Печалбата на "Лукойл" за 2009 г. пада с 23%

Американската ConocoPhillips планира да намали наполовина дела си в руската компания

► "Лукойл" отчете печалба от 7 млрд. USD през миналата година

Руската компания "Лукойл" отчете печалба от 1.73 млрд. USD за четвъртото тримесечие на 2009 г. заради вдигането на цената на суровия петрол. За същия период година по-рано вторият по големина производител на петрол в страната бе на загуба от 1.62 млрд. USD, показват данни на Bloomberg от вчера. Това е с 2.1 млрд. по-малко от прогнозата на анализаторите. Продажбите са се увеличили с 32% до 24.3 млрд. USD.

ната цена на суров петрол от Урал за износ се качи с 33% до над 74 USD за барел през четвъртото тримесечие в сравнение с година по-рано.

Продажба

В същото време американската ConocoPhillips обяви, че планира да продаде половината от своя 20-процентен дял в руската компания като част от програмата си за увеличаване на доходността от акции и намаляване на дълга. Десетте процента дял възлиза на около 4.9 млрд. USD по пазарни цени в момента. По-рано от компанията заявиха, че възнамеряват да продадат активи на стойност 10 млрд. USD. Вчера стана ясно, че половината от тях ще бъдат продадени през тази година, а останалите - през 2011 г.

Представяне

Печалбата за цялата 2009 г. пада с 23% до 7.01 млрд. USD дори и след намаляването от обезценка на активи на стойност 63 млн. USD. Обезценката идва от прекратяването на проект в Иран заради заплаха от санкции от страна на САЩ, заявиха от "Лукойл". Продажбите намаляха с 25% през миналата година до 81.1 млрд. USD.

Петролните фючъри отново отчетоха нарастване през миналата година, след като икономиката започна да се възстановява и търсенето на енергия се увеличи. Сред-

МВФ ще помага за спасяването на Гърция

► Германският канцлер Ангела Меркел ще подкрепи европейски механизъм в помощ на Гърция, но само ако френският президент Никола Саркози се съгласи и МВФ да участва

СНИМКИ BLOOMBERG

Германия съгласна с механизъм за подкрепа на закъсалите страни от еврозоната

Германия и Гърция са постигнали съгласие Международният валутен фонд (МВФ) да се включи в евентуална подкрепа за Гърция, съобщи Bloomberg, като цитира неназован източник от германското финансово министерство. Това става седмица, след като финансовите министри от еврозоната се споразумяха за европейска рамка на помощта.

Нова позиция

Промяната в позицията става ден преди започващата днес среща на лидерите на ЕС в Брюксел. Там официално ще се обсъжда 10-годишният икономически план на Европейския

съюз, макар че гръцката криза най-вероятно ще присъства в дневния ред. Германският канцлер Ангела Меркел е категорична, че данъкоплатците в страната ѝ няма да плащат за най-големия бюджетен дефицит в региона.

След решението на финансовите министри тя призова за по-голямо участие на Международния валутен фонд при спасяването на Атина. Това я изправи срещу френския президент Никола Саркози, който искаше проблемът да намери разрешение вътре в ЕС.

Ако Франция иска да се подпише споразумение за помощ за Гърция на срещата на върха в Брюксел, нека тя сама да осигури помощта и да не очаква, че и Германия ще участва, заяви Майкъл Майстер от партията на Меркел.

За Гърция е важно страните от еврозоната да заявят готовност да я кредитират. Това би ѝ позволило да намери финансиране от пазара при по-изгодни условия, без да трябва

реално да използва европейската помощ.

Механизъм

Междувременно комисарят по монетарните въпроси Оли Рен призова вчера страните от еврозоната да постигнат политическо съгласие за евентуална помощ за Гърция, в случай че Атина поиска съдействие. Трябва да се съгласува механизъм, който да гарантира финансовата стабилност на еврозоната като цяло, заяви Рен. Механизмът трябва да може бързо да се задейства в случай на нужда.

След като и други европейски държави се противопоставиха на участието на МВФ, Меркел се съгласи да подкрепи създаването на механизъм, който да регулира помощта за задлъжнели страни членки, включително и Гърция, съобщи Die Welt. В плана за спасяването на Атина обаче ще трябва да участва и Международния валутен фонд.

Условия

Германският канцлер е поставила три условия, за да се съгласи ЕС да помогне на Гърция, заяви друг източник. Помощ ще бъде осигурена само ако Гърция не успее да набере средства от финансовите пазари.

Друго условие е МВФ да има сериозно участие в по-

мощта. Освен това трябва да бъдат затегнати европейските санкции срещу страните, които нарушават лимита за бюджетен дефицит.

Излизане от еврозоната

Притесненията на много от лидерите в ЕС, че участието на МВФ може да бъде изтъкувано като слабост на европейските институции и още повече да отслаби еврото, като че ли се оправдаха и вчера общата европейска валута поевтиня още. За последните четири месеца еврото е спаднало с 11% спрямо долара.

Според анализатори европейската валута може да потъне до 1.28 USD/EUR до края на април заради слуховете, че включването на Международния валутен фонд в помощта може да накара Гърция временно да излезе от еврозоната. От една страна, сделка с Международния валутен фонд може да предотврати по-нататъшно намаляване на рейтинга на Атина.

От друга обаче, Международния валутен фонд може да поиска още по-строг икономически план от Гърция, тъй като тя не може да обезценява валутата си. Това може да провокира спекулации за временно излизане на Гърция от еврозоната, което ще е удар за еврото.

1.28

► USD/EUR е нивото, което анализатори очакват европейската валута да стигне до края на април

Fitch намали кредитния рейтинг на Португалия

Голямата задлъжнялост в икономиката повдига опасения за справяне с високия бюджетен дефицит

Fitch Ratings намали вчера дългосрочния кредитен рейтинг на Португалия от AA до AA- с отрицателна перспектива. Причината е в значителния фискален шок на фона на относителна макроикономическа и структурна слабост, които водят до намаляване на кредитоспособността, заявиха от компанията.

Световната криза не засегна сериозно икономиката на Португалия, но перспективите за възстановяване са много по-малки от тези на останалите страни в Европейския съюз (ЕС). Това ще окаже натиск върху публичните финанси в средносрочен план. Според рейтинговата компания страната е показала доста лош бюджетен резултат през 2009 г. Дефицитът е стигнал 9.3% от брутният вътрешен продукт. Прогнозата на Fitch бе той да нарасне до 6.5%, а прагът, приет от ЕС, е 3%. Правителството на Жозе Сократеш ще трябва да въведе значителни мерки на ограничаване от следващата година.

Какво мислят групуите

Fitch за първи път намалява рейтинга на Португалия от 1998 г. насам. Така той пада с

► Правителството на Жозе Сократеш ще трябва да въведе значителни мерки за ограничаване на дефицита

СНИМКИ BLOOMBERG

едно ниво под рейтинга Aa2, даден от Moody's Investors Services.

За последен път оценката за кредитоспособността на страната бе намалена на 21 януари 2009 г. Тогава Standard&Poore's го свали до A+, което е две нива по-ниско от този на Moody's и едно ниво под този на Fitch от вчера.

Опасения

Намаляването на рейтинга отразява проблемите в Източна Европа. Хората са загрижени за фискалната ситуация в западните европейски икономики, особено

Мерки Планове срещу кризата

► Португалия планира да намали дефицита от 9.3% през 2009 на 8.3% през тази година.
► Очаква се икономиката да нарасне с 0.7% през 2010 г.

в така наречените периферни страни Италия, Испания, Гърция и Ирландия. Това са държавите с най-голям бюджетен дефицит.

Производството на стомана ще нараства през следващите години

Компаниите в сектора се насочват към купуване на мини

Най-големият производител на стомана в света ArcelorMittal търси начини да повиши производството си с 67% до 2015 г. Плановите са производството да нарасне от 60 млн. на 100 млн. тона годишно, заяви Петер Кукилки, член на

борда на компанията, на конгрес в Сингапур. Разширяването на производството трябва да включи страни като Либерия, Сенегал и Мавритания.

Разширяване

Търсенето на суровина от страна на Китай намали световните запаси на желязна руда. Затова производителите ArcelorMittal, Nippon Steel Corp. и Posco

се насочват към закупуването на нови или разширяването на стари мини.

Бразилската Vale, най-големият производител на желязна руда в света, настоява за по-кратки договори, които ще доведат до увеличение на цената до 90% за първото тримесечие. Vale почти е достигнала производствения си капацитет от 310 млн. т на година, заявиха от компанията през януари.

Инвестиране

Posco е най-печелившият завод в Азия и смята „агресивно“ да преследва инвестиции в мините. ArcelorMittal сам си осигурява около половината от необходимата желязна руда и планира да увеличи дела й между 75 и 85% до 2014 г. Компанията, базирана в Люксембург, възнамерява да вложи 600 млн. USD за развитие на мините за желязна руда през тази година, но отказа да назове конкретни цифри за следващите пет години.

Rio Tinto Group, вторият по големина производител на желязна руда, планира да увеличи производството си до 330 млн. т до 2015 г.

► Производството на стомана ще нарасне до 100 млн. тона годишно, заяви Петер Кукилки от ArcelorMittal

Top 10 News in English

Tourism industry stunned by suggested VAT hike

1 Sector may lose at least EUR 50m from cancelled bookings

Tourism will be among the worst hit sectors if the Bulgarian government fulfils its VAT revision ideas, leading managers and experts said. If the tax is raised to 22% from 20% now, that will increase the operating costs of tourism companies. The sector's biggest concern is that the 7-percent VAT rate on packages for foreigners may be revoked. That will trigger cancellation of bookings and companies will suffer huge losses.

The higher indirect tax will raise the sector's operating costs for essentials like utility services, food

etc. That will force them to increase prices and holidays in Bulgaria will lose one of their competitive advantages. While neighbouring countries cut their prices, we increase them. That is not the way to attract tourists. The early bookings for the summer are now under way and such a scenario will foil them, Bulgarian Association of Travel Agents chairwoman Donka Sokolova told the Pari daily.

On the other hand, the contracts that have been already signed at international tourism exhibitions cannot be renegotiated to reflect a higher VAT rate or higher costs. Thus the losses will be at the expense of the companies in the sector.

Bulgaria's annual revenue from foreign tourists

amounts to EUR 2.5 billion. If the tax changes are approved, Bulgaria will lose at least EUR 50 million, Alma Tour executive director Lyubomir Pankovski forecast.

The costs of tourism companies will rise and they will seek for ways to cover them. One of the options is to increase prices, the other is to lay off workers. That will worsen the service quality and affect the results of the 2011 season. The expectations that the sector will exit the crisis in 2010 may be upset by the VAT revision.

► www.pari.bg

→ Read more

Debts BGN 121m paid to construction companies

2 A little more than half of the debts of the regional ministry and the Road Infrastructure Agency to construction firms have been paid already. A total of 89 companies have received BGN 121.6 million, minister Rosen Plevneliev said. Most of them agreed to a 10% haircut. The ministry and the agency owe BGN 200 million to 226 companies.

Statistics Bank lending slows down in February

3 Bank lending slowed down in February, data of the Bulgarian National Bank shows. Household loans rose 5.6% on an annual basis to BGN 19 billion. Lending to companies amounted to BGN 30.7 billion, down 1.3% compared with the month before. Mortgages registered the highest jump, 9.1%. Non-performing loans totalled BGN 50.6 billion, up 2.7% year on year and down 0.5% compared with January.

Project Belene agreement to be extended until end-June

4 The agreement between the National Electric Company (NEK) and Russia's Atomstroyexport on the construction of Belene nuclear power plant (NPP) may be extended three months. That is necessary as it is still unclear how the project will continue. Bulgaria insists on a strategic western investor and is not willing to give over 50% of the power plant to Moscow. Meanwhile, the equipment for the first two units, which was ordered in 2008, is due this year.

► www.pari.bg

Environment Renewable energy to make up 11% by end-2010

5 The consumption of renewable energy sources (RES) should reach 11% of the total energy use by the end of this year. Last year it amounted to 9.9% of the overall energy consumption, Maria Minova of the Energy Efficiency and Environmental Protection Directorate said. The main renewable sources are the hydro power plants, while the capacity of the wind parks in Bulgaria has already been exhausted.

Shopping Sofia's The Mall opens doors in April

6 The biggest trade centre in Bulgaria, The Mall, opens doors on April 21. It is located on 66,000 sq. m and has 185 stores. The whole space has already been rented. Customers can find fashion brands, cinemas, restaurants and hypermarkets there. The mall is connected with the European Trade Centre, which offers 72,300 sq. m of A-class offices. The complex has a total of 2,800 parking lots used by both the mall and the centre.

Plans Property funds curb investments in 2010

7 The investments of real estate investment trusts (REITs) will decline this year due to the global downturn, the managers of the biggest REITs told the Pari daily. There is no funding for new projects. Some of the REITs will turn to the Bulgarian Stock Exchange for fresh resources to purchase undervalued assets, others will rely on foreign institutional players.

BSE All indexes close lower on Wednesday

8 The last thirty minutes of Wednesday's session of the Bulgarian Stock Exchange (BSE) changed the movement of the indexes and they all closed lower. BGREIT dropped 1.70% to 42.70 points. The blue-chip Sofix went down 0.78% and closed at 418.64 points. BG-TR30 of the best performers in total return lost 0.72% of its value to 322.43 points. BG40 of the most traded stocks finished at 116.23 points, down 0.56%.

Performance Vinzavod of Asenovgrad swings to loss

9 Asenovgrad-based winery Vinzavod's income dropped 22.8% in 2009, the annual report of the company shows. The total turnover shrank to BGN 5.4 million from BGN 6.9 million in 2008. Sales declined 23% year on year to BGN 5.15 million. Total operating expenses stood at BGN 5.7 million, down 15.8% on an annual basis. The winery's bottom-line result slumped 460% to a BGN 371,000 loss from a BGN 103,000 profit in 2008.

Report Knezim's sales fall 18% to BGN 305K in 2009

10 Knezim's sales declined 18% in 2009, year on year, the audited report of the company shows. Sales fell to BGN 305,000 from BGN 372,000 the previous year. The Knezha-based industrial fitting producer has no financial revenues and the income comes from sales alone. Operating expenses fell 30.9% and stood at BGN 257,000, leading to a BGN 48,000 profit last year.

ИНВЕСТИТОР

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Коментари

Концентрираме се в печелившите обекти

Тази година ще е втората кризисна за АДСИЦ след 2009 г. През миналата година имаше период, в който всичко беше блокирано и компаниите използваха резервите си. 2010 г., ако не същата, ще е и малко по-лоша от 2009. При тази ситуация е трудно да се прогнозира какъвто и да е финансов резултат. Сигурен съм обаче, че ние ще сме с положителен резултат, вероятно по-малък от 2009 г.

“ФеърПлей Пропъртис” ще намали инвестициите си през тази година заради продължаващата икономическа криза. Вложението в третия етап на “Санта Марина” ще е 7.5 млн. лв., а през миналата година беше около 10 млн. лв. Ще се

Маню Моравенов,
изпълнителен директор на
“ФеърПлей Пропъртис” АДСИЦ

” “ФеърПлей Пропъртис” ще намали инвестициите си през тази година

концентрираме върху най-печелившите си обекти. През следващата година ще има възможност да се придобиват инвестиционни имоти на добра цена. Не изключвам възможността да увеличим капитала си, за да изпълняваме стратегията си. Пътят на растеж на едно АДСИЦ минава през увеличения на капитала, тъй като се раздават дивиденди.

Няма да има големи инвестиции във ваканционни имоти

В момента е добре да се правят подписки за увеличение на капитала и да се купуват подценени активи, каквито има много. Въпросът е дали инвеститорите са готови да купуват акции. Затова ние се насочваме към чуждите играчи, и то към институционалните. Българската икономика е гъвкава и когато започне възстановяването, нашият растеж ще е по-голям от този на развита икономика. Съмнявам се да има големи инвестиции във ваканционни имоти. Ние имаме само довършителни работи по проекти в “Боровец” и

Михаела Колева,
“Интеркапитал Маркетс”

” Цените на лукс имотите и ваканционните няма да се понижават

“Марина Кейп”, който е на морето. Имотите нисък клас вероятно ще продължат да падат. Но цените на лукс имотите и ваканционните няма да се понижават. Те удариха дъното през 2009 г. Вероятно тази година ще е по-добра за недвижимите имоти от 2009.

Фондовете за имоти съкращават парите за инвестиции

Компаниите очакват тежка година

► Очакваме да излезем на печалба в края на годината, каза Маню Моравенов

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Акционерните дружества със специална инвестиционна цел, които влагат парите на акционерите си в недвижими имоти, ще намалят средствата за инвестиции през тази година. Мениджърите на най-големите АДСИЦ на борсата потвърдиха пред в. “Пари”, че заради кризата инвестициите ще се свият.

Проекти

Изпълнителният директор на “ФеърПлей Пропъртис” АДСИЦ Маню Моравенов каза, че дружеството ще се концентрира върху най-печелившите си обекти, като ваканционното селище “Санта Марина”. Според разчетите на компанията през тази година ще бъдат вложени 7.5 млн. лв. в третия етап на комплекса “Санта Марина”. За сравнение през 2009 г. бяха инвестирани около 10 млн.

Мнение

Средствата за вложения ще намалют

Очаквам, както и други колеги, 2010 г. да е по-тежка от 2009. Парите за инвестиции ще намалют. Не знам как е при останалите фондове, но при “ФНИ България” са инвестиранни почти всички средства в предвидени проекти. Не-

зависимо от годината през 2010 г. ние нямаше да инвестираме много пари в нови проекти, дори да ги имаше. Не очаквам цените на имоти да падат още през тази година. Отрицателните оценки зависят от различните типове имоти. Все пак

на част от имотите може и да видим спад в цените, но като цяло не очаквам голямо понижение. Движения от порядъка на +/-10% са нормални за пазара.

► **Тодор Брешков,**
председател на СД на “ФНИ България” АДСИЦ

ла Колева, финансов анализатор в “ИП Интеркапитал Маркетс”. Посредникът е консултант на фонда за имоти и ще обслужва увеличението на капитала му. Според нея в момента пари за инвестиции няма, било то за нови проекти или за изкупуване на подценени активи. Ние се насочваме към чуждите играчи, и то към институционалните, твърди Михаела Колева.

Добрата новина за компаниите, които инвестират в имоти, е, че цените ще задържат сегашните си равнища и няма да падат повече.

Решение

На проведено вчера общо събрание на акционерите на “ФеърПлей Пропъртис” инвеститорите в компанията решиха да се раздаде по 1.75 ст. дивидент на акция. Общата сума, която ще се раз-

даде, е 976.9 млн. лв. Добре е, че през последните три години успяваме да раздаваме дивиденди, без това да декапитализира компанията, каза Маню Моравенов. По думите му през последните 3 години фондът е раздал над 16 млн. лв. дивиденди, което при собствен капитал от 50-60 млн. лв. е много добра възвръщаемост.

Шефът на дружеството за имоти не изключи възможността за ново увеличение на капитала, за да се финансира стратегията на фонда, която в дългосрочен план е да се работи по нови проекти. Ако видим възможност и желание у инвеститорите, ще увеличим капитала, твърди Маню Моравенов. Според него пътят на растеж на едно АДСИЦ минава през увеличения на капитала, тъй като се раздават дивиденди.

Атанас Христов

ГЛОБАЛ ИНВЕСТ

РЕПО
СДЕЛКИ
С АКЦИИ

02/ 9 559 555

02/ 9 554 140

7.5

► млн. лв. ще бъдат вложени през тази година от “ФеърПлей Пропъртис” в комплекса “Санта Марина”

0.0175

► лв. на акция е дивидентът, който ще получат инвеститорите във “ФеърПлей Пропъртис”

Решение

КФН спря ново търгово за „Девин”
Комисията за финансов надзор наложи временна забрана за публикуване на търгово предложение за отписване на бутилиращата компания

„Девин”. Забраната е към мажоритаря „Адвент Уотър” (Люксембург). Това е второто търгово, което отправя „Адвент”. То е по чл. 157а от Закона за публично предлагане на ценни книжа. Според разпоредбите му, когато

мажоритарят придобие пряко и чрез свързани лица 95% от капитала на дадена компания, има право в тримесечен срок да изкупи останалите акции. В началото на февруари „Адвент” изкупи 7.8% от книжата на бутилиращо-

то дружество, като заедно с шефовете в „Девин” има 97.9% дял. „Адвент Уотър” (Люксембург) С.а.р.л. придобил през ноември 2009 г. 13 475 000 акции в „Девин”, собственост на „Соравия Груп”, Австрия, срещу малко над 40 млн. лв.

Цифра на деня

8061

▶ активни оферти имаше в търговската система на БФБ след края на търговията в сряда

„Елхим-Искра” тегли нагоре резултатите на „Стара планина Холд”

„М+С Хидравлик” очаква ръст в продажбите през март 2010 г.

Производителят на акумулатори „Елхим-Искра” дърпа консолидираните резултати на „Стара планина Холд” нагоре. Това показват неокончателните данни за февруари. „Елхим” увеличава растежа в печалбата си до 331 хил. лв. за миналия месец. За януари компанията имаше положителен резултат от 262 хил. лв. Износът на тежки батерии е в основата на подобрените резултати при дружеството, обясни за в. „Пари” изпълнителният директор на „Стара планина Холд” Васил Велев.

Останалите две дружества от портфейла на холдинга „М+С Хидравлик” и „Хидравлични елементи и системи” се представят по-слабо. Базираният в Казанлък производител на бутала „М+С Хидравлик” отчита печалба от 118 хил. лв. за миналия месец. През януари сумата беше далеч по-обещаваща - 260 хил. лв.

„Хидравлични елементи и системи” е загубила през февруари 19 хил. лв., а месец по-рано имаше печалба от 39 хил. лв. Компанията е на счетоводна печалба, но авансово платен данък носи загубата, поясни Велев.

Продажби

Акумулаторният завод е лидер в групата и по ръст в при-

ходите от продажби. В края на февруари постъпленията на „Елхим-Искра” се увеличават с 60.65% на годишна база до 4.7 млн. лв. Само за втория месец на годината те са на стойност 2.3 млн. лв. Благодарение на този ръст консолидираните продажби на „Стара планина” също са нагоре. Те достигат 9.07 млн. лв., което е с 31.57% повече, отколкото през първите два месеца на 2009 г. По-скромно увеличение на продажбите си отчита „Хидравлични елементи и системи” АД. Компанията е с 18.98% повече постъпления от продажби до 4 млн. лв.

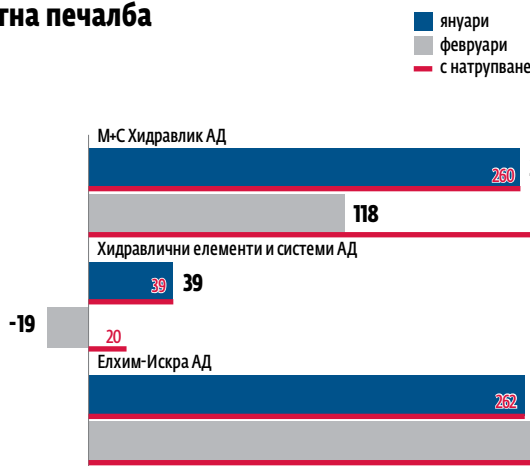
Прогнози

„Елхим” се представя добре и в прогнозните резултати за март. Очаква се компанията да има 53.7% увеличение в продажбите си на годишна база до 6.6 млн. лв. ХЕС се очаква да отчете 6.5 млн. лв. приходи от продажби, което е 32.54% ръст на годишна база. „М+С Хидравлик” ще излезе за пръв път от доста време на плюс от 2.38% в продажбите си през март, показват прогнозните резултати. Компанията ще отчете около 12.6 млн. лв. постъпления. Очаквам тенденцията за подобряване на резултатите да продължи, но трябва да отчетем, че базата за сравнение е ниска, обясни Васил Велев. Според него има доста време, преди дружествата да може да се сравняват с постиженията от 2008 г.

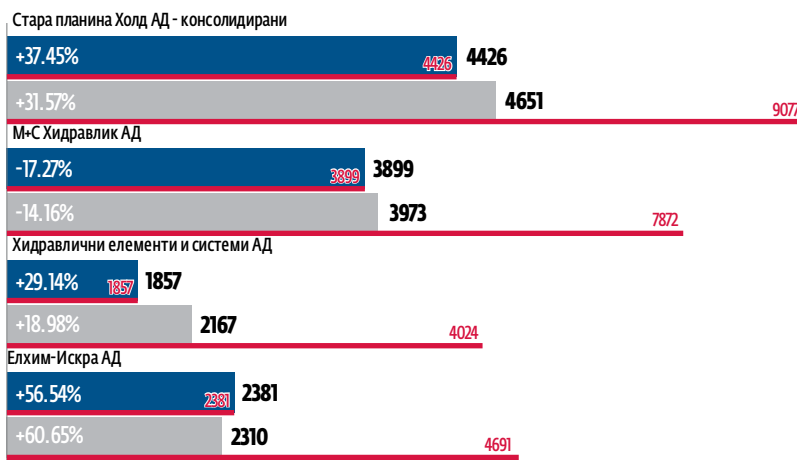
Мирослав Иванов

Изменение на резултатите, в хил. лв.

Нетна печалба

Продажби

Коментар

Предстоят по-добри резултати

Васил Велев,
изп. директор
на „Стара планина Холд”

Базата на сравнение спрямо 2009 г. е много ниска

Със сигурност резултатите на компанията от „Стара планина” ще се подобряват през годината спрямо 2009. Лошото обаче е, че базата ни за сравнение е ниска. Ако направим анализ на база данните от 2008 г., очаквам продажбите сега да са по-ниски. Все пак сигналите са позитивни.

Имаме данни от дистрибуторите, че складовите наличности вече се изчерпват, което означава, че ще има поръчки. Резултатите на „Елхим Искра” са толкова добри отчасти под влияние на сезона. Имашме доста продажби на тежки батерии за чужбина. През март за първи път „М+С Хидравлик” излиза на плюс в продажбите си на годишна база. Моите очаквания са това да продължи.

Продажбите на „Видахим” се повишиха със 17%

Печалбата на производителя на гуми намалява с близо 83%

Видинското „Видахим” АД е реализирало 16.9% ръст на продажбите през миналата година, показва одитираният отчет на компанията, предаден на БФБ. Показателят се повишава до 63.4 млн. лв. спрямо 54.2 млн. лв. за 2008 г.

Показатели

Общите приходи на производителя на гуми нарастват с 8.6% на годишна база и през миналата година оборотът достига 65.85 млн. лв. Разходите за дейността на

„Видахим” през миналата година се увеличават с 9.6% и достигат 65.7 млн. лв. По-бързото нарастване на разходите свива печалбата на дружеството до 115 хил. лв. Понижението на финансовия резултат е 82.8% на годишна база.

Собственици

Мажоритарен собственик на

63.4

▶ млн. лв. е размерът на приходите, реализирани от Видахим през 2009 г.

„Видахим” е „Пристисгруп - водно строителство” АД, което притежава 70% от капитала. Мажоритарят приватизира предприятието през 2002 г., като между 1998 и 2002 г. „Видахим” не функционираше.

Другите големи акционери са „Мис” ЕООД, което е собственик на 16.682%, и „Индустриалстрой” ООД, което има 8% от гласовете в ОСА.

Сесията вчера донесе 32.67% ръст за книжата на „Видахим”. При прехвърлени 6 лота цената достигна 1.99 лв. за акция. Капитализацията се повиши с 1.42 млн. лв. и достигна 5.76 млн. лв.

304 хил. лв. влизат в сметките на ХД „Дунав”

Компанията е на печалба от 191 хил. лв.

Врачанското холдингово дружество „Дунав” има 304 хил. лв. приходи от дивидент през 2009 г., показва неконсолидираният отчет.

Дивидент

През миналата година ХД „Дунав” стана популярен с това, че разпредели дивидент с по-висока стойност от цената на една акция. На общо събрание акционерите решиха да бъде разпределен брутен дивидент от 26 лв.

26

▶ лв. на акция дивидент раздаде дружеството през миналата година

7.65

▶ млн. лв. влязоха по сметките на ХД „Дунав” от продажбата на „Пътстройинженеринг”

на акция, а текущата ѝ цена беше 21.11 лв. Печалбата за 2008 г. беше малко над 7 млн. лв. Тя се получи след продажбата на 21 094 акции от дъщерното дружество „Пътстройинженеринг” АД-Враца при цена от 185.40 EUR за акция, което донесе около 7.65 млн. лв. в смет-

ките на ХД „Дунав”.

Политика

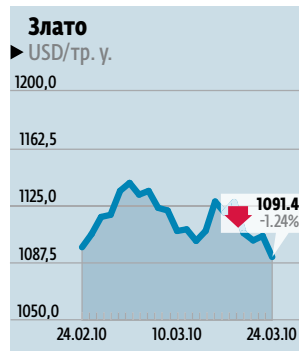
Може би логично през 2009 г. мениджмънтът е развързал кесията в компанията. Отчетът показва скок на разходите за възнаграждения и средствата, похарчени за външни услуги.

Стока на деня

3.44

► процента се повиши нерафинираната захар на борсата в Ню Йорк и достигна 377.86 USD/m

По време на борсовата сесия в сряда захарта добави повече от 12 USD към стойността си и по този начин временно се преустанови пропадането на цената, започнало през януари

Цената на златото отбеляза ново понижение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1092 USD/тр.у. Основната причина за това беше отново доларът, който спечели 1.11%

Цифра на деня

3.55

► процента зазуби оловото по време на вчерашната борсова сесия и достигна 2001 USD/m

За пореден път оловото се нареди сред големите губещи на пазара, като този път свали повече от 73 USD от стойността си. Основната причина за това беше слабо търсене от страна на инвеститорите

Южна Африка потопи цената на царевицата

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

На борсата в Чикаго цената на царевицата с доставка през май достигна 142.12 USD/т, което е понижение с 0.48%

Цената на царевицата продължи да пропада и по време на третата борсова сесия от началото на седмицата. Основната причина бяха данните от африканския континент. Според официални цифри, изнесени от правителството на Южноафриканската република, през този сезон добитите количества царевица в страната ще са с 0.7% повече спрямо прогнозата, която беше направена месец по-рано. Според последните очаквания реколтата през тази година ще стигне 12.96 млн. т, докато прогнозата, дадена само месец по-рано, предвещаваше

► Големите очаквани добиви в Южноафриканската република обръхаха прогнозите на анализаторите

СНИМКА BLOOMBERG

реколтата да не надвишава 12.88 млн. т.

Ако цифрите в тази първа поправка на прогнозните резултати станат реалност, ще бъде достигнат най-високият добив от 1982 г. насам, като през тази година реалното количество събрана царевица достигна 14.4 млн. т. Ако сравним новите цифри с добитото през предишния сезон, ще се види, че тогава реколтата е била

12.9 млн. т, а в процентно изражение е 7.6%. От изключително значение са и данните за засетите площи царевица, които според правителството са стигнали 2.74 хектара, което е повишение от 13% спрямо година по-рано.

Увеличените площи засята земя не са единственият виновник за очакваните големи добиви. Като основна причина можем да отбележим и

неочаквано обилните валежи, които паднаха над страната и които несъмнено ще се отразят положително на реколтата.

На борсата в Чикаго цената на царевицата с доставка през май достигна 142.12 USD/т, което е понижение с 0.48%. При соята също се наблюдава значително понижение, като там спадът достигна 1.16% и се котираше за 351.54 USD/т.

Обзор

Петролът забрави за мечтаните 82 USD/б

Поредната силна сесия за долара донесе нови беди за петрола. Десетмесечният рекорд, който постигна американската валута спрямо европейския си конкурент, върна цената на нефта далеч под 81 USD/б. На сесията вчера американската валута се търгуваше за 1.3340 EUR/USD, което е повишение с 1.18%.

Плахите опити за достигане на 82 USD/б, които суровият петрол правеше по време на предишните две сесии, бяха напълно заличени от сегашния срив, който го запрата далеч под границата от 81 USD/б. Според седмичния доклад, изнесен от Министерството на енергетиката на САЩ, запасите от

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

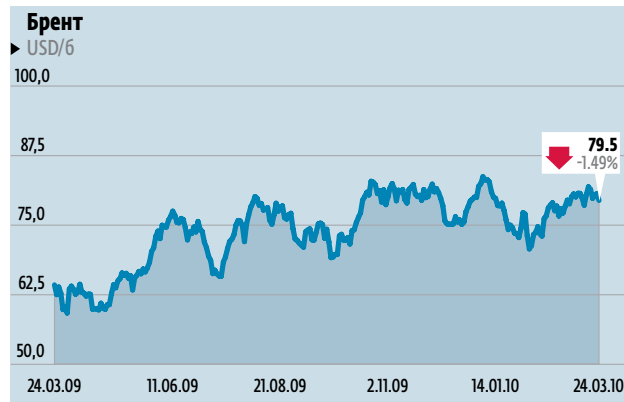
На борсата в Ню Йорк фючърсите на суровия петрол за април се котираха за 80.41 USD/б, или понижение от 1.83%

петрол в страната са се повишили със 7.25 млн. барела и са стигнали 351.3 млн. барела. Това се оказа

доста изненадващо както за инвеститорите, така и за анализаторите, които също предвиждаха увеличение на количествата, но то беше в рамките на 1.65 млн. барела. Също така бяха изнесени и данни за дневния внос в страната през миналата седмица. Според тези данни и там

има увеличение в рамките на 12% до 9.4 млн. барела.

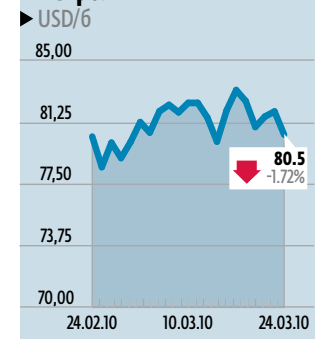
На борсата в Ню Йорк фючърсите на суровия петрол за април се котираха за 80.41 USD/б, или понижение от 1.83%. Сорът Брент за същия период се търгуваше за понижение от 1.56% до 79.44 USD/б.

► Спот цени на суров петрол

USD/б	Вид	Последна цена
	СРЕДИЗЕМНО МОРЕ	
	ИРАНСКИ ТЕЖЪК	76,75
	СИБИРСКИ	77,51
	УРАЛСКИ С-Ф	77,51
	САХАРСКИ	80,38
	СЕВЕРНО МОРЕ	
	БРЕНТ	77,84
	ОСБЕРГ	79,04
	ЕКОФИСК	78,89
	СТАТФОРД	79,84
	ФОРТИС	77,84
	ФЛОТА	76,39
	УРАЛСКИ СИ	77,05
	ЗАПАДНА АФРИКА	
	БОНИ ЛЕК	81,01
	КУА ИБОЕ	80,28
	ФОРКАДОС	80,81
	КАБИНДА	79,27

Петрол

► Спот цени на петролни продукти

USD/т	Вид	Купува	Продава	Условия на доставка	Спецификации
	БУТАН С	720	730	СIF	
	ПРОПАН	665	675	СIF	
	БЕНЗИН СУПЕР	773	773	СIF	
	БЕНЗИН СУПЕР	770	772	FOB	
	АВИОГОРИВО	657,5	657,5	FOB	
	НАФТА	704	704	СIF	
	ГАЗБОЛ	661	657,5	СIF	
	ДИЗЕЛЪ	675	675	FOB	50PPM
	МАЗУТ	471	471	СIF	1.0%HSFO
	МАЗУТ	446	446	СIF	3.5%HSFO

► Цени на цветни метали

USD/т	Метал	Цена на разплащане	Купува 3 м.	Продава 3 м.
	МЕД	7310,5	7370,75	7375
	КАЛАЙ	17250	17350	17550
	ОЛОВО	2001	2040,25	2042
	ЦИНК	2182,5	2221	2223
	АЛУМИНИЙ	2194,5	2232,5	2234
	НИКЕЛ	22195	22186	22240
	АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	2050	2070	2080

► Спот цени на благородни метали

USD/тройунция	Метал	Купува	Продава	Най-висока	Най-ниска
	ЗЛАТО	1091,7	1092,05	1105,8	1088,5
	СРЕБРО	16,69	16,73	17,05	16,57
	ПАЛАТИНА	1582	1585,5	1610,25	1578,45
	ПАЛАДИЙ	450,5	452,45	467	446,13

► Срочни цени на пшеница

USD/т	Произход/място на доставка	Вид	Условия на доставка	Март
	МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА	FOB	193,25
	АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА	СПОТ	474
	ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА	СПОТ	167,88
	АНГЛИЯ	ХЛЕБНА	ИЗТ. БЪРЯГ	165,3
	ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА	СIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	-
	УНГАРИЯ	ХЛЕБНА	СIF УНГАРИЯ	-
	УКРАИНА	ХЛЕБНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	193,56
	РУСИЯ	ФУРАЖНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	135,66

► Срочни цени на агрокултури

Вид	Борса	Единица	Април
Царевица	СВОТ	USD/bu.	360
Ечемик	АСЕ	USD/MT	128,91
Памук	NYBOT	USD/lb.	82,53
Какао	NYBOT	USD/MT	2830
Кафе	NYBOT	USD/lb.	134,5
Рапица	АСЕ	USD/MT	371,69
Ориз	СВОТ	USD/cwt	12,68
Обес	СВОТ	USD/bu.	216
Соя СВОТ	USD/bu.		960,5

► Срочни цени на агропродукти

Вид	Борса	Единица	Април
Захар	NYBOT	USD/lb.	17,06
Соево масло	СВОТ	USD/lb.	39,23
Портокалов сок	NYBOT	USD/lb.	142,2
Мляко	СМЕ	USD/cwt	12,35
Обезмаслено мляко	СМЕ	USD/cwt	105,75
Масло	СМЕ	USD/lb.	151
Денатуриран етанол	СВОТ	USD/gal.	1,63

Борси: СВОТ - Чикагска стокова борса; СМЕ - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; АСЕ - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 bu. соя = 27.216 kg.; 1 bu. царевица = 25.4016 kg.; 1 bu. обес = 15.4224 kg. 1 lb. = 0.4536 kg.; 1 MT = 1000 kg.; 1 cwt = 50 kg.; 1 gal. = 3.785 l.; 1 USD = 1 U.S. cent

Източник: Bloomberg

Китайската валута - между политиката и бизнеса

За пръв път от 6 години насам азиатската страна очаква вносът да изпревари износа

Очакваният търговски дефицит през март ще даде на Китай силен аргумент срещу останалия свят, че юанят не е подценен. Във все по-разгорещените спорове за валутната политика на Пекин се включиха и представителите на бизнеса в най-многолюдната държава, според които освобождаването на обменния курс може да има положителни страни.

За поскъпването

Всяко покачване на юана с 1% на година би увеличило печалбата на China Eastern Airlines с 280 млн. юана (41 млн. USD), каза президентът на втория по големина превозвач в Китай Ма Ксулун. По-скъпата местна валута би се отразила положително и на металургичния сектор. Това ще е добре дошло за нас, тъй като ние внасяме руда за милиарди юани годишно, каза председателят на производителя на стомана Hunan Lengshuijiang Steel Чен Дайфу.

Според прогнози на Morgan Stanley поскъпването на юана с 5%, което е максимумът, очакван от банката за 2010 г., би вдиг-

нало печалбата на китайските компании средно с 2%, което ще направи акциите им по-привлекателна инвестиция.

Китайските банкери пък обвиняват фиксирания курс, че е разстроил паричните пазари. Покупката на

” Китайците са най-големият чуждестранен инвеститор в американски държавни ценни книжа

долари от Пекин, с които да поддържа фиксирания курс, увеличи валутните резерви до 2.4 трлн. USD и наводни финансовата система с юани. Китайците са най-големият чуждестранен инвеститор в американски държавни ценни книжа, като общата сума в такива вложения е почти 900 млрд. USD.

Губещи

Производителите на текстил и мебели биха изгубили най-много от поскъпването на юана, тъй като нормата им на печалба е едва 3%, обявиха от Китайския съвет за насърчаване на международната търговия. Някои от тях може да фалират, показват проведените наскоро от организацията стрес тестове в 1000 компании.

От най-големия производител на резервни части за автомобили в Китай Wanxiang Group пък заявиха, че компанията би се справила с постепенно покачване на валутата, но евентуален рязък скок би бил пагубен.

Американска връзка

От юли 2008 г. китайската валута е фиксирана към долара при курс от около 6.8 CNY/USD, което среща сериозна критика от Вашингтон.

Наскоро президентът Барак Обама заяви, че по-пазарно ориентиран курс много би помогнал за ребалансиране на световната икономика. Евтиният юан прави износа на страната силно конкурентен, като в същото време вносните стоки трудно намират пазар.

Миналата седмица сенатори призоваха Обама да заплаши Пекин с търговски санкции, ако не прекрати сегашния валутен режим, който сериозно се отразява на конкурентоспособността на американските производители. Беше предложен и закон, който да позволи на САЩ да предприемат действия срещу изкривяването на курса.

Следващия месец се очаква финансовото министерство да реши дали да обяви, че Китай манипулира валутата си. Такова определение не е използвано от 1994 г.

” Правителството трябва да убеди хардлайнерите, че няма да се поддаде на натиск от САЩ

Търговски баланс

Преди дни Пекин обяви, че за пръв път от шест години

” Сегашният валутен режим сериозно се отразява на конкурентоспособността на американските производители

Китай може да отчете месечен търговски дефицит през март. Макар че окончателните данни няма да са ясни преди 10 април, статистиката до момента показва, че вносът надвишава износа. Дефицитът за месеца може да стигне 8 млрд. USD в сравнение с 24 млрд. излишък през октомври, обяви премиерът Уън Дзябао. Износът миналата година е представлявал четвърт от brutния вътрешен продукт на страната, докато през 2008 г. той е бил една трета, показват данни на правителството. Икономическият растеж през 2009 г. се дължеше основно на вътрешното потребление, заяви Дзябао.

Дни преди това министърът на търговията Чен Демин каза, че ръстът на вноса в Китай е в подкрепа на чуждестранните компании. Той цитира данни, според които през първите два месеца на 2010 г. вносът от САЩ се е покачил с 37%, от Европа - с 35%, а от Япония - с 48%. Търговският излишък на Китай за януари и февруари е спаднал с 50% в сравнение с миналата година.

Въпрос на политика

Колкото повече САЩ повдигат въпроса, толкова повече се втвърдява позицията на привържениците на фиксирания курс в Китай, което връзва ръцете на правителството, твърди бившият търговски представител на САЩ Сюзан Шваб пред Bloomberg. Винаги

сме гледали на Китай като на монолитна структура, но там има вътрешни дебати, казва тя.

На среща през май китайски и американски представители ще обсъдят въпроса. Премиерът Дзябао призова световните лидери за съдействие, за да се избегне “валутната война”. Управителят на китайската централна банка Жу Ксиаочуан заяви, че политиче-

ското решение трябва да се основава на сериозен икономически анализ.

Правителството трябва да убеди хардлайнерите, че няма да се поддаде на натиск от САЩ, твърдят наблюдатели. Хубаво е, че директорите на държавни предприятия подкрепят поскъпването на юана. Това е сериозен сигнал и за пазара, и за хората, че промяната би била в тяхна полза.

► Икономическият растеж през 2009 г. се дължеше основно на вътрешното потребление, твърди китайският премиер Уън Дзябао

СНИМКИ BLOOMBERG

Прогнози
Икономистите очакват излишък за годината

► Повечето икономисти не очакват Китай да продължи да отчита дефицити дълго време, като за цялата година тър-

говският баланс най-вероятно ще е с голям излишък.

► Прогнози на Световната банка показват, че излишъкът по текущата сметка на Китай ще се увеличи до 304 млрд. USD през 2010 г.

► През миналата година той рязко намалю до 284.1 млрд. USD от 426.1 млрд. USD през 2008 г.

8

► млрд. USD търговски дефицит очаква да отчете Китай за март

Прочетете

Бизнес с реални параметри

Това е книга за всеки, които има нещо за продаване. Маркетингът от уста на уста е важен не толкова за мултинационалните корпорации с огромни бюджети за реклама. Идете и практическата инфор-

мация, които ще намериш тук, служат също толкова добре на собственика на фирма за химическо чистене, на собственика на ресторант или на зъболекар с частна практика, колкото и на 500-те най-големи компании в класацията на сп. "Форбс". Повече - www.iztok.net

МОЯТ БИЗНЕС

Редактор:
Светлана Желева
szheleva@pari.bg
tel. 4395-871

Реклама:
Деница Зарева
dzareva@pari.bg
tel. 4395-856

Бизнес по мъжки

Фирма „Ес Ка Ве Трейд“ е специализирана в изработка на изделия от технически и естествен камък и интериорно стъкло

Зад лъскавата фасада на фирмата на Иван Конакчиев „Ес Ка Ве Трейд“ стоят години усилена работа, гъвкавост, съдружие и усет към красотата. Това е история за българска компания, която днес предлага претенциозни интериорни и екстериорни решения и изделия от технически, формован и естествен камък, интериорно стъкло, а също екологични бои и лакове. Създавайки фирмената си история, трима съдружници порастват в пряк и преносен смисъл. Да се прави бизнес по нашите географски ширини не е лесна работа, а и фирмата от малка - с 10 души персонал през 1992 г., днес е с 80 служители.

Предистория

Стартът е с малък собствен капитал, партньорите ни бяха осигурили известен стоков кредит, нещата бяха пестеливи по отношение на офиси, персонал, обеми на поръчките, спомня си Иван. Но времето върви, а бизнесът се развива.

През 1992 г. фирмата има магазини за бои и железария в София и продавайки на дребно, логично прави следващата стъпка - прицелва се в търговията на едро и дистрибуцията. С цената на много амбиции и усилия успяхме да се наложим на пазара, спомня си Иван Конакчиев. Изборът на тази дейност е случаен. През 1992-1993 г. много неща бяха случайни. Тримата съдружници се познавахме отдавна. Единият от бизнес партньорите прави друг избор, като заминава за Канада, така през 1999 г. мястото му се заема от друг съдружник и се ражда „Ес Ка Ве Трейд“.

В края на 2002 г. фирмата се ориентира в по-специална ниша - интериорни и екстериорни решения от камък и стъкло. Обществото все повече се разслоява,

пазарът все повече се диверсифицира и компанията съвсем естествено започва бизнес партньорство с дизайнери, архитекти, мебелни къщи за индивидуални клиентски поръчки. Излязохме изцяло от серийните продукти и се насочихме към клиентите от среден и висок клас. Отворихме офиси в Бургас и Варна. В Бургас направихме и склад, за да обслужваме целия Югоизточен регион, появява Иван Конакчиев.

Технология

С навлизане в бизнеса с технически камък, чиято цена е от 120-350 лв./ кв. м се изисква не само лукс изпълнение, но и платежоспособни клиенти. Същественото в работата на фирмата е привличането на капитал. През годините работят с различни банки, за да се стигне до наистина добро сътрудничество с ПИБ.

Планирахме да купим парцел, върху който да пренесем собственото производство, което сега се осъществява в помещения под наем. От ПИБ откликнаха на нашите амбиции. Бяхме в кризисен период, почти пред пропадаване на сделката за купуване на имота, те просто ни спасиха, разказва Иван Конакчиев.

Преди и след

От 2003 насам постигаме ръст от 25-30% всяка година. Върхът бе през 2008 г., когато прескочихме психологическата бариера от 5 млн. лв. приходи. Бяхме добре позиционирани на пазара, всичките ни бизнес партньори работеха много добре. Участвахме в солидни сделки за изработката на над 2 хил. кв. м скъпи настилки, посочва Иван.

Кризата за тях е такава, каквато е за всички останали пазарни играчи. Спадът е около 25-30%. По-трудно се пренастроихме, защото до края на 2008 г. нямаше индикации, че всичко ще се случи така внезапно. Целта ни бе да направим така, че да не „падаме“ повече - за много от колегите в камарския бранш нещата стоят направо драматично.

Антикризисният им план минава и през съкращения

Акценти Вкус към новаторство

► „Ес Ка Ве Трейд“ е партньор, добре познат на много архитекти, мебелни къщи и дизайнерски бюра.

► Реализирали са големи проекти за настилки и работни плотове за офиси и шопинг центрове, сред които „East Park Трейд център“, „Рейнбоу плаза“, „Хермес Парк“, сграда на Енергийни компании, Мол-Ст. Загора, Грандмол-Варна, Мол-Русе, за „Онда кафе“, „Макдоналдс“, хотели.

► Работят с фирми като Hugo, Selamore, мебели „Класик“, мебели „Платан“ и мн. гр.

► Имат единични поръчки и за чужбина - Ирландия, САЩ, Белгия, Гърция, тук ги произвеждат, там ги монтират.

► Нямаме претенции за изключителен мениджмънт на фирмата. Стремим се да работим мащабно в рамките на това, което нашият бизнес позволява. Важно според мен е да си широко кроен и добре да работиш с хората - своите и „чуждите“.

► Обичаме да правим нещата красиви, обобщава мениджърът Иван Конакчиев.

на работни места - най-вече администрация и помощен персонал. До края на 2008 г. действахме с презумпцията за развитие и поддържахме малко повече хора, отколкото имахме нужда, обяснява Конакчиев. Нагласите ни са, че тази година да бъде на нивото на 2009, но не и по-надолу.

Стабилизация

„Ес Ка Ве Трейд“ прави важна крачка в името на запазване стабилността на фирмата - инвестират в допълнителен дистрибуционен канал - е-магазин. Предстои пускането му до края на март. Това е още

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

една добра опция за търговия, посочва Конакчиев. Предвиждат да развият и екстернат платформа за работа с техните партньори на тази база.

Сега не е моментът инвестиционните планове в собствена база да се случат, поне докато не се види гърбът на кризата. През 2008 г. ситуацията е била една, през 2011 г. със сигурност ще изглежда по друг начин. Тогава искаме да реализираме по-голям проект, сега - по-скромен. Но каквото и да предприемат съдружниците от „Ес Ка Ве Трейд“, вложенията ще варират от 400 хил. до 1 млн. EUR. За-

нимаваме с много дейности, имаме 3 вида производство - за изработка на детайли от интериорно стъкло, за плотове от кориан и за изделия от технически камък и гранит. Предвидена е и складова база.

Търговия

Правилата са много важно нещо в търговията, а там, където ги няма - създават ги. Тясната специализация на фирмата, фактът, че обръщат толкова вниманието на капризите на клиентите, ги прави много внимателни в пазарния подход. Хората не трябва да остават с усещането за ценова безпринцип-

ност. Проблемът при тези индивидуални решения е, че много трудно е да се фиксират цени, което го прави трудно както за нас, така и за тях. Отваряйки интернет магазина, променяйки ценовата политика, отиваме към продукти, които да може да се продават по определен начин.

Докаато не дадеш цена на един продукт, не можеш да му даваш отстъпки, да правиш разпродажби, с една дума, не можеш да структурираш бизнеса си на база бонуси, които търговията изисква, обяснява Конакчиев.

Светлана Желева

25-30

► процента е спадът в оборота по време на криза

Интервю Лиляна Павлова, зам.-министър на регионалното развитие и благоустройството

До края на годината ще разплатим 300-400 млн. лв.

Чакаме одобрението на ЕК за прехвърляне на пари в рамките на програмата "Регионално развитие"

Визитка

Коя е Лиляна Павлова

► Лиляна Павлова е доктор по икономика. Има магистърска степен по публична администрация и европейска интеграция от Варненския свободен университет "Черноризец Храбър" и бакалавърска по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по право в ИСК при УНСС.
► Била е началник-отдел в дирекция "Национален фонд" в Министерството на финансите. В МРРБ тя отговаря за Оперативна програма "Регионално развитие", ФАР и ИСПА.

► **Госпожо Павлова, при получаването на положителната оценка за съответствие на Оперативна програма "Регионално развитие" министър Росен Плевнелиев коментира, че вече има пари, но няма проекти. Това ли е най-големият проблем за усвояването на средствата по програмата сега?**

- Положителната оценка за съответствие дава възможност всички извършени от МРРБ плащания към момента - над 90 млн. лв., да бъдат възстановени от Европейската комисия и по този начин да се осигурят свежи средства в икономиката. Програмата държи първенството по брой сключени договори, те са за над 930 млн. лв. За тази година имаме амбициозна индикативна програма - с 13 схеми. Много е важно общините не просто да подадат проектни предложения, а те да са качествени и добре разработени. Общините имат много идеи, но за да може един проект да се финансира, той не трябва да е само скица или идея, а да е технически добре подготвен (технически или работен проект). При първите обявени схеми е имало възможност да се кандидатства само с идейни проекти. Това в момента ни "изяжда главата", защото са одобрявани индикативни бюджети, без реални чертежи, а само скици и картинки.

► **Общините се оплакват от сложните процедури за кандидатстване и за сертифициране на разходите.**

- Общините са свикнали да работят на принципа, ка-

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Общините много се оплакват. Те са свикнали да работят на принципа, като се оплачат, да им се реши проблемът

то се оплачат, да им се реши проблемът. По инициатива на министър-председателя започнахме да правим месечни срещи на всички управляващи органи със съдружението на общините, по време на които те да поставят своите проблеми и въпроси, за да получат ясен и единен отговор. Тези срещи бяха и повод да опростим механизма за изискването 5-процентно съфинансиране, което беше въведено от тази година. Така те вече ще имат възможност да участват със съответната сума по всяко време от изпълнението на проекта, а не само в началото.

► **Какво не трябва да правят общините?**

- Най-честите им грешки са свързани с опитите за заобикаляне на процедурите по Закона за обществените

поръчки и за съкращаването им. Предаването на пълен комплект от документи, независимо дали става въпрос за ниво на кандидатстване или верификация, също е проблем за тях. Доброто окомплектоване също е важно за по-бързите процедури, защото няма да се налага постоянно да им ги връщаме за корекции.

► **Как ще коментирате нуждата от консултации с министерството по провежданите обществени поръчки, което също забавя процеса на изпълнение на проекта?**

- Това е нормален процес, над всяка обществена поръчка държавният орган трябва да има контрол. От друга страна обаче, този контрол не трябва да е безкраен. Качеството на тръжната документация за одобрение също трябва да се подобри. Например още на ниво график за обществени поръчки се правят опити за изкуствено разделяне на поръчките и се правят три малки вместо една голяма, което не е коректно и може да доведе до финансови корекции.

► **За 2010 г. сте си поставили амбициозен план - да обявите 13 схеми за 402 млн. EUR. Кои ще бъдат**

месните места през изпълнението му?

- Надявам се да успеем да разплатим общо до края на годината около 300-400 млн. лв. Това отново е много амбициозно, тъй като е почти половината от сключените договори. Предизвикателствата пред нас и пред общините са две. Те са свързани с две от обявените процедури, които са рискови, понеже са зависими от други институции. Първата е тази за реновирането на болниците, при която бенефициент е Министерството на здравеопазването. Дадена е отсрочка от 6 месеца, за да се актуализира списъкът с болниците, които може да бъдат включени, а това може да забави обявяването на схемата за юни. Ако има още отсрочки, може да се стигне и до отлагане в обявяването на схемата.

Вторият риск е още почувствителният и сложен процес по деинституционализация на деца с увреждания. Това е тежък процес, като целта е в рамките на следващите 15 години да бъдат закрити домовете за изоставени деца или такива с увреждания, като на тяхно място се открият дневни или седмични центрове за социални грижи. Надявам се отварянето на програ-

мата да стане най-късно до декември.

► **Има ли риск да загубим около 40 млн. EUR по операцията "Жилищна политика"? Защо тя изчезна от индикативната програма?**

- Не сме загубили тези средства и не сме в ситуация, в която можем да ги загубим, но сме отложили схемата, като я прехвърлихме в индикативната програма за следващата година. Средствата по тази схема може да се използват за енергийна ефективност на социални, общински или многофамилни сгради, да се финансират общи части или дори за подмяната на хоризонтални щрангове. Отложихме я и заради Закона за етажната собственост, според който в момента има изискване за 100% сдружаване на всички собственици. Бихме искали да предложим поправка в закона, така че да може да се кандидатства дори и при по-малко от 100% сдружаване, важно е по-голямата част да са съгласни.

► **По кои схеми на ОПРР е направено прехвърляне на средства и защо?**

- Правилата позволяват в рамките на една приори-

тетна ос да се направи прехвърляне на средства, без да има санкция от страна на ЕК. На последното заседание на Комитета за наблюдение предложихме да има прехвърляне от приоритетна ос в приоритетна ос. Тогава вече има промяна в програмата и е необходимо не само одобрението на комитета, но и това на ЕК. Релокация направихме от схемата за туризма, която беше с изключително голям бюджет, особено за регионален туристически продукт. В това няма нищо лошо, но бюджетът беше огромен, а както е видно, все още на територията на страната базисната инфраструктура не е добра, така че най-разумното предложение беше първо да се погрижим за нея, за училищата и детските градини. Затова и малко от парите за туризъм бяха насочени към мярката, по която има много голям списък с чакащи проекти, за да подпомогнем подобряването на образователната инфраструктура. Надявам се да довършим предложението за промени в оперативната програма до края на март и да чакаме одобрението на Европейската комисия, което може да дойде и след 6 месеца.

Дарина Черкезова

Спасители на закъсали фирми

Стъпки за оптимизация

1.

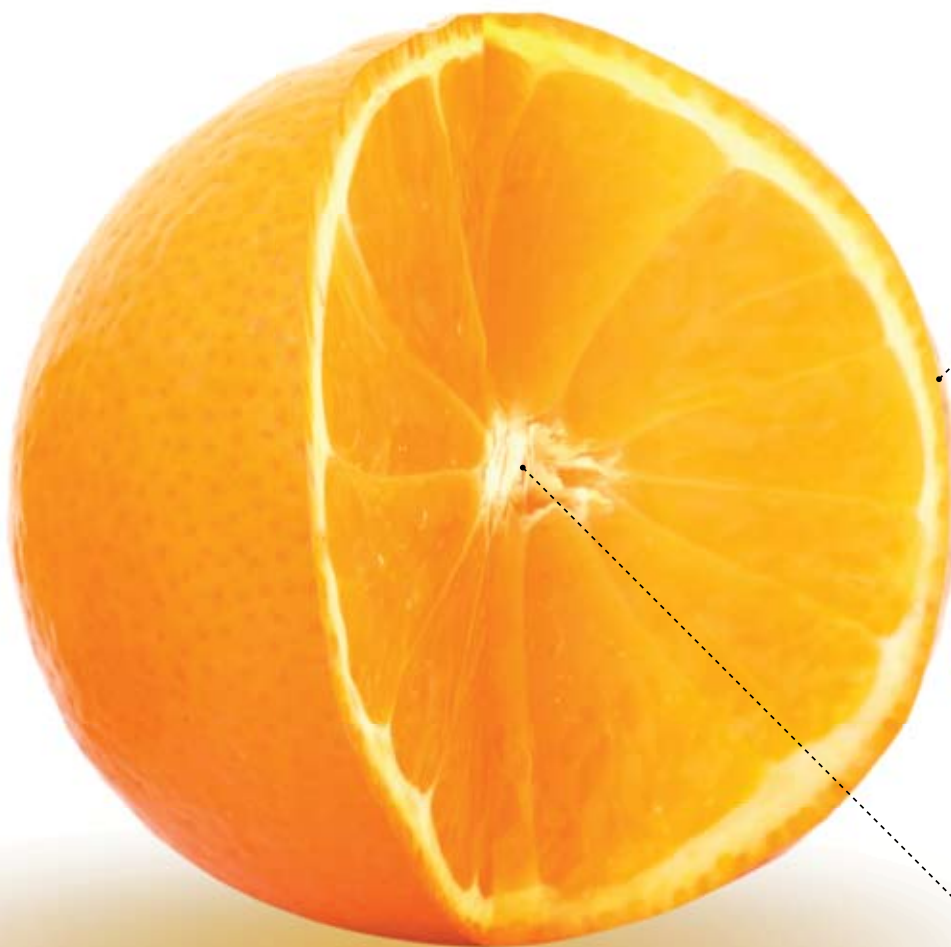
Анализ – анализира се структурата на разходите и проблемите във фирмата

2.

Структуриране – определя се групата проблеми, която създава най-големи трудности за дейността на фирмата, и концентриране върху тях. Това може да бъдат структурни проблеми, свързани с персонала, с финансови рискове и дългове и т.н.

3.

Фокус – Търсят се варианти за преодоляване на проблема. Определят се приоритетите на фирмата, търсят се подобрения на планирането на работата и др.

Периферия
Несъществени процеси и умения

“Експертите съветват, когато фирмите оптимизират разходите си, да режат от периферията към ядрото

Ядро
Ключови процеси и умения за фирмата

Консултантските услуги за оптимизиране на разходите и предоговаряне на заеми стават все по-актуални

Кризата засили търсенето на консултантски услуги, свързани с оптимизиране на разходите, предоговаряне и привличане на банково финансиране. Това показва допитване на в. „Пари“ до няколко водещи консултантски компании. Фирмите не са се отказали от професионалните консултации, просто се пренасочват към по-специфичен вид, смятат някои от експертите. Други обаче не са чак толкова „щастливи“ и чистосърдечно си признават, че като цяло клиентската им база драстично се е свила – фирмите са толкова зле, че понякога последното нещо,

за което плащат, са консултантските услуги, споделят те. Но са категорични, че професионалният съвет може да спести много разходи и дори фалити.

Преди и сега

Преди имаше повече запитвания за консултации, свързани с възможностите за придобиване на компании, „пробив“ на съседни територии и др., разказа за в. „Пари“ Албена Маркова, съдружник в PricewaterhouseCoopers (PwC). Според нея сега, по време на криза, мениджърите търсят експертен съвет как бизнесът им да стане по-ефективен, т.е. да има по-малки разходи, но при същия ефект, как да си запазят пазарния дял, откъде да вземат финансиране, как да се справят с намаляващата клиентска база и др.

В момента фирмите имат

най-голяма нужда от консултации, свързани с финансовото им реструктуриране и намирането на възможности за привличане на допълнително капитал, коментира за в. „Пари“ Зоя Василева, управляващ съдружник в консултантска компания Mattig Levercom Management Partners. Според нея в България все още ролята на финансов мениджър на фирмата се изпълнява от главния счетоводител.

Съвети for free

Българският бизнес като цяло е пестелив и разходите му не са много раздути, коментира Маркова. Тя съветва фирмите, които търсят оптимизация на разходите си, първо да преценят кои са ключовите процеси и умения, които добавят стойност за крайния клиент и носят конкурентно пре-

димство. Това ядро трябва да се запази максимално цяло и инвестициите в него да продължат, докато спестяванията да стават за сметка на периферните процеси, съветва Маркова. Според нея не трябва да се правят компромиси при разходите за обучение на служителите, когато това обучение е обвързано с реализацията на стратегията на бизнеса.

Самоцелното съкращаване на служители също е краткосрочно решение на проблема и впоследствие може да се окаже фатално, казва Маркова. Друга препоръка, която дава експертът от PwC, е да се потърси оптимизация на оборотния капитал, като се заложи не толкова на съкращаването на разходите, а на по-доброто им планиране и приоритизиране.

Ако една компания ра-

боти не само в България, но и зад граница, може да оптимизира разходите си за сметка на различни данъци и разноски, коментира за в. „Пари“ Дениз Саидов, адвокат във Wolf Theiss. В България счетоводителите много добре знаят как да се избегне плащането на едни или други данъци и такси, казва той. За да се направи това и в друга държава, е нужно да се познава законодателството ѝ, както и да се провери дали имаме подписани споразумения за избягване на двойното данъчно облагане.

Сиренето е с пари

Няма универсални съвети, категорични са консултантите. По-конкретните им, индивидуални консултации естествено струват пари. Колко? И това зависи от вида на консултацията. Цените варират от 1-2 хил. до 10-15

хил. лв. или повече. Минималната цена например се заплаща за началния анализ на дейността, разходите на фирмата и финансовото ѝ управление. Най-големите разходи за консултантите са свързани с писането на бизнес план и търсенето на партньорство за дялово или стратегическо финансиране.

За фирмите има и една добра новина – от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма подписани споразумения за изпълнение на програмата „Конкурентоспособност“, чрез която ще се отпускат средства на компании в затруднено финансово положение заради кризата. Парите, които те ще може да получат, трябва да се използват за заплащане на консултантски услуги на външни компании.

Дарина Черкезова

Анкета Оптимизирахте ли си разходите и как?

Разчитахме на собствени експерти

Преди години ползвахме консултантски услуги за оптимизиране на разходите при по-мощни реорганизации. Сега разчитахме предимно на собствените си сили и експертиза. Като цяло не сме правили радикални промени и драстични съкращения, тъй като не се налагаше. Намаляването на разходите е било за

сметка на незначителни неща, преразгледахме някои от проектите си и т.н.

Съветът ми е при търсене на оптимизация да се правят предварителни анализи и ако съкращаването на разходите не води до положителен ефект, да не се предприема.

Димитър Луканов,
изп. директор на „Арома“

Пазарът ни помогна

Направихме анализ на разходите си. При нас беше добре, че имаше драстичен спад на цените на цимента, което ни позволи да направим икономии на разходите за производство.

Не сме правили никакви драстични съкращения на персонала или по други структурни пера.

Кирил Дяков,
управител на „Брамек“

” Не сме правили никакви драстични съкращения

БИЗНЕС ТЕХНОЛОГИИ

Рекламтор:
Христо Ласков
hlaskov@pari.bg
tel. 4395-865

Реклама:
Веселина Къртева
vkarteva@pari.bg
tel. 4395-891

Дебют

Samsung с нов Android телефон

Нов телефон, работещ с операционната система на Google Android, представя корейският производител на мобилни телефони Samsung. Galaxy S работи с версия 2.1 на софтуера, обогатен с 4-инчов сензорен дисплей, който работи със

същия енджин, с който и телевизорите на компанията. Целта е да бъде постигната по-ясна и по-чиста картина. Хардуерът е допълван от 1-гигагерцов процесор и 16 гигабайта памет и слот за карти с капацитет до 32 гигабайта. Телефонът идва в момента, в който анализаторите от Parks Associates обявиха, че 2014 г. в света ще има 1 млрд. смартфона.

Държавата - ангел или разрушител за

Услугите са единственият сегмент от пазара, който отчете ръст, но дори и той е под въпрос за 2010 г.

ИТ услугите бяха единственият сегмент от технологичния пазар, който успя да отчете ръст през кризисната 2009 г. Според компаниите, занимаващи се с тази дейност, настоящата година крие много неизвестни, които може да спънат един иначе прогресиращ по цял свят пазар - изнасянето на услуги.

Сравнение

Необходимостта от изнасяне на ИТ услуги е ясна, смятат представители от бранша. Функцията на аутсорсването на технологичните дейности на компанията, чийто основен бизнес не е свързан с тях, може да бъде сравнен с една проста ситуация - ако имаш пари, които трябва да съхраняваш, няма да си построиш банка за целта, казва Васил Величков, управител и съосновател на "Грама системс". По думите му тенденцията за изнасяне на услуги е все по-ясна дори и при по-малките компании, които в кризата се опитват да се концентрират предимно върху основната си дейност и да сведат до минимум разходите за поддържащите сегменти от бизнеса си, каквито са информационните технологии.

На подобно мнение е и Александър Аврамов, изпълнителен директор на "Стоун Компютърс". В България аутсорсингът навлиза доста по-късно и доскоро не беше развит сред българските компании, казва той. Според него обаче кризата накара голяма част от българския бизнес да се фокусира върху основната си дейност и да акцентира върху намаляване на разходите, което да доведе до по-ниска себестойност на крайния продукт.

Нож с две остриета

Ръстът на пазара на ИТ услуги в България обаче е поставен под въпрос. Убедени сме, че ще има положителен тренд при развитието на този сегмент от технологичния пазар, коментират от "ТелеЛинк". Според Величков обаче голяма част от този растеж е само на хартия заради огромната междуфирмена задълженост. Част от нея се дължи и на държавата, която също задържа плащания към бизнеса, добавя той. При всички случаи обаче правителството ще бъде сред водещите катализатори на пазара, тъй като това е водеща тенденция по цял свят. Все повече държавни администрации обръщат поглед навън при предоставянето на различни услуги, които иначе биха излезли твърде скъпо и биха изисквали допълнителна инвестиция и в персонал, с който ИТ компаниите така или иначе разполагат. Въпросът е дали ролята, която ще изиграе българското правителство, ще бъде позитивна или негативна.

Според Величков голяма част от министерствата няма как да функционират без ИТ системи. Успешен пример за това е Агенцията по вписванията, чийто регистър компанията му управлява. Същевременно обаче кабинетът се фокусира върху плащанията първо към строителните компании, което остави технологичните компании на сухо откъм свежи средства. Така стигаме до ситуация, в която имаме да събираме задължения, равняващи се на половината ни годишен оборот, казва Величков.

Количество

В количествено измерение обаче големите играчи на пазара са убедени, че ще

„ Пазарът на ИТ услуги ще продължи да расте и през 2010 г., но предвид кризата той все повече ще се концентрира във високотехнологичните и големи фирми

Александър Аврамов, изпълнителен директор на "Стоун Компютърс" АД

има ръст на услугите и през тази година. При това във всички сегменти на пазара. Освен традиционните сектори - големи компании с международно участие и държавни администрации - все повече големи местни компании и малки и средни предприятия сериозно разглеждат възможностите за преминаване към аутсорсинга. Наред с броя компании расте и броят дейности, които са подходящи за аутсорсинга, коментират от "ТелеЛинк". Според Величков голяма част от малките и средните предприятия също са изнесли ИТ дейностите си извън собствените си рамки. По този начин се пестят време и средства, част от които биха били инвестирани в ненужен персонал.

Кризата е акселератор на ИТ аутсорсинга, казва Аврамов. Поведението на компаниите се променя и основната посока е към изнасяне на ИТ услугите, което същевременно им дава възможност да намалят инвестициите и да разсрочат разходите. Този модел е за предпочитане поради факта, че натрупаният оп-

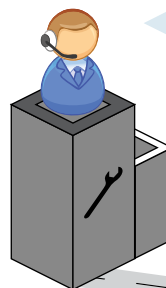
ит от големите системни интегратори и аутсорсинг компании със сигурност може да гарантира значително по-добро качество и ниво на обслужване, отколкото фирмите имат възможност да изградят сами. Същото се отнася и до държавата, твърди изпълнителният директор на "Стоун Компютърс".

Предимства

- Съкращаване на разходите
- Оптимизация на персонала
- Увеличаване на производителността
- Фокусиране върху основната дейност на компанията
- Разполагане с ресурси и квалифициран ИТ персонал, без те да са в рамките на компанията

Развойна дейност

Разработване на различни приложения

Катализатори Намаляването на разходите движи пазара

▶ Вътрешната необходимост от намаляване на разходите и повишаване на оперативната ефективност и външният натиск за по-висока конкурентност и нуждата от

по-голяма готовност за бърза реакция са основен катализатор за пазара, коментират от "ТелеЛинк".

▶ Друг основен фактор са все по-нарастващата технологична сложност и разнообразие, което води до нарастващи разходи за покупка, поддръжка и обучение на персонал. Аутсорсингът предлага най-елегантното решение на

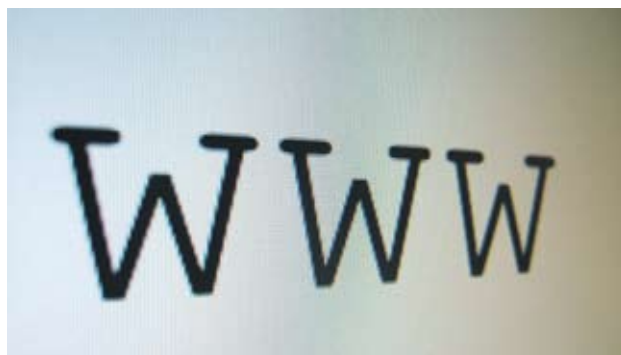
този проблем, като освобождава организациите от несвойствените проблеми и ги дава за решаване на професионалисти в конкретната област.

▶ Все по-нарастващите изисквания за сигурност, надеждност и високо качество ще определят нуждата от предлагане на адекватни услуги от висококвалифицирани специалисти.

Браузъри**Mozilla спира да работи за Windows Mobile**

Създатели на втория най-популярен браузер в света Firefox - Mozilla обявиха, че спират разработката на версията на софтуера си за Windows Mobile. Като причина се сочи ограничаването, което Microsoft планира да въведе в своя

Microsoft Windows Phone 7 - разработчиците няма да могат да създават приложения, реализирани в собствен код. От софтуерния гигант обявиха плановете си, според които в новата мобилна операционна система ще се залага предимно на технологията Silverlight. Тоест трябва да се работи само в тази среда.

Internet Explorer 9 разчита на бързина

Бързината е основното предимство на новия браузер на Microsoft Internet Explorer 9. Това става ясно от предварителните тестове на софтуера, чиято бета версия бе представена преди седмица. Софтуерът поддържа и проходящия

вебстандарт HTML5, който е сочен за основен конкурент на Flash. Версията, озаглавена IE9 Platform Preview, все още не е достъпна за обикновени потребители. Тя бе представена на изложението MIX10 преди седмица в САЩ. В нея липсват адрес бар, бутони за навигация или каквито и да било други функции.

спасител аутсорсинга

Аутсорсингът**5**

► млрд. USD ще бъде оборотът само от "зелени" ИТ услуги до 2013 г., прогнозира анализаторите

85

► процента от участниците в глобално проучване на Gartner планират увеличение или най-малкото запазване на разходите за външни ИТ услуги

Поддръжка

Поддръжка на различни части или на цялата инфраструктура.

Управление на услуги

Час от дейността на компанията се изнася изцяло, а в последствие се плаща за извършена работа - например на отпечатана страница.

Хардуер

Компаниите наемат сървър, който използват "на парче". Тоест, купуват определено място, което в последствие може да бъде увеличено или намалено дори и за определен период от време, което пести разходи за закупуване на собствена техника и поддръжката ѝ

Продажбите на хардуер се сринаха в края на 2009 г.

► Дори и очакваният ръст в продажбите на лаптопи не се осъществи, коментират анализаторите

Продажбите на хардуер отчитат шесто поредно тримесечие на спад

да се очаква по-късно през годината. Потребителите ще се върнат по магазините, за да възстановят частично търсенето, едва след лятото, казва Ивелин Стоев от IDC.

Пазарът на хардуер в България удари дъното през четвъртото тримесечие на 2009 г., твърдят анализаторите от CBN България. Дори и коледните празници, които традиционно са най-силният период за бранша през годината, не успяха да спасят продажбите, показват данните и на IDC. От компанията отчетоха 21.5% спад в броя продадени компютри за цялата минала година. Най-потърпевшият сегмент от пазара са стационарните РС, а дори и лаптопите, които се радваха на значителен ръст през последните години, не са успели да се спасят от ефектите на рецесията, показват още данните. През 2008 г. продажбите бяха с 50% повече спрямо предходната година. Последното тримесечие на миналата година беше шесто поред, в което се отчете спад в продажбите, показва още статистиката.

Дистрибуторите не са толкова оптимистични относно развитието на пазара като цяло, а очакванията са, че той няма скоро да се върне на нивата от 2008 г. Според Стоев основни причини за спада на продажбите през миналата година са намалялата покупателна способност и затрудненото кредитиране. Очакванията му са, че дори и да отчете ръст през 2010 г., пазарът ще порасне най-много с едноцифрен процент.

Потърпевши

Дори очакваното засилено търсене на преносими компютри не се осъществи и няма как по този начин да се помогне на продажбите, коментират от CBN. Пореден неочакван срив има в доставките и на мобилни телефони. Според данните им цели сегменти от технологичния бизнес се борят за оцеляване - поредният пример са продажбите на печатащите устройства.

Розово бъдеще

Въпреки негативните резултати за последното тримесечие на 2009 г. от CBN очакват още през второто тримесечие на 2010 г. продажбите да се стабилизират и да достигнат нивата от миналата година. Според бизнеса обаче подобно положително развитие може

21.5

► процента е спадът в продажбите на компютри през 2009 г., показва статистиката

► Българският бизнес е все по-ориентиран към изнасянето на ИТ услуги заради по-ниските разходи и по-доброто качество на услугата

Картини от едно изложение

От врати и брави до сглобяем къмпинг - всичко, от което се нуждае строителят, може да бъде намерено на Стройко. Има преференции и отстъпки. Има разглеждачи и купувачи. Всичко, което трябва

ПОТРЕБИТЕЛЯТ СТАВА ИНФОРМИРАН

ГОЛЯМА ПОМОЩ ЗА ТОВА ОКАЗВА ИЗЛОЖЕНИЕТО, ТОВА Е НЕГОВАТА ОСНОВНА ЦЕЛ. ПОПУЛЯРИЗАЦИЯТА ВИНАГИ ВОДИ НОВИ КЛИЕНТИ И УВЕЛИЧАВА ПРОДАЖБИТЕ, МАКАРИ ТОВА ДА СТАВА СЛЕД ВРЕМЕ.

ДРЕБНИЯТ КЛИЕНТ Е НАЙ-ЦЕНЕН

ТОЙ МОЖЕ ДА ДОВЕДЕ ПОВЕЧЕ НОВИ ПОТРЕБИТЕЛИ. КОГАТО СЕ РАБОТИ С КРУПНИ КЛИЕНТИ, НЯМА ПРЯК ДОСТЪП ДО ПАЗАРА.

КЛИЕНТЪТ Е ЦАР

УСЛОВИЯТА НА КРИЗА НАПРАВИХА КЛИЕНТА ЦАР. ЗА ДА БЪДАТ ЗАДОВОЛЕНИ НЕГОВИТЕ ЖЕЛЕНИЯ, ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ ПРЕДЛАГАТ ВСЕ ПО-ГОЛЯМА ГАМА ПРОДУКТИ. ЗАЩОТО НИТО ЕДИН КЛИЕНТ НЕ БИВА ДА СЕ ИЗПУСКА.

БЪЛГАРИНЪТ ОСТАВА ЕСТЕТ, НО С ПРАЗЕН ДЖОБ

ЗНАЧИТЕЛНО ПО-НИСЪК Е ИНТЕРЕСЪТ КЪМ ДЕКЛАРАЦИИТЕ, МАКАР ЧЕ ПОЧТИ ВСИЧКИ ПРОДУКТИ СА С НАМАЛЕНИЕ 20-25%. ТОВА СЕ ДЪЛЖИ ОСНОВНО НА КРИЗАТА, НЕ НА ПРОМЕНЕНИЯ БЪЛГАРСКИ ВКУС.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ИМА И ЗА НАЙ-МАЛКИТЕ

ЗА ДА БЪДАТ ЗАРАДВАНИ ДЕЦАТА, РОДИТЕЛИТЕ ТРЯБВА ДА ОТДЕЛЯТ 6500 ЛВ. ИНТЕРЕС КЪМ ТАКЪВ ВИД СЪОРЪЖЕНИЯ ИМАТ ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ, НО И ТЕ НЕ ИСКАТ ДА КУПУВАТ, А ПО-СКОРО ЦЕЛЯТ БЛАГОТВОРИТЕЛНО ПОДАРЯВАНЕ.

ИМА И ПРОБЛЕМИ

ВСЕ ПАК ИЗЛОЖЕНИЕТО СЪЗДАВА ПРОБЛЕМИ ЗА УЧАСТНИЦИТЕ, КОИТО НЕ СА ОТ СТОЛИЦАТА. ЗА ТЯХ ПЕРИПЕТИЯ СЕ ОКАЗВА МЯСТОТО ЗА ПАРКИРАНЕ. ПРЕДИ КРИЗАТА ОРГАНИЗАТОРИТЕ СА ПОДСИГУРЯВАЛИ ПАРКИНГ МЕСТА.

